

Objekt tovarne potiskane embalaže je zgrajen

Nova tovarna z vsem, kar sodi zraven, pomeni za DO KTL veliko pridobitev

IZ VSEBINE

Stran

- Drugi o nas: Gradnja brez pri- pomb	2
- Okrogla miza: Zakaj težave s proizvodnjo lepenke Kako preseči medse- bojno nezaupanje v tozdu Kartonažna Kuverta brez KTL ne bi imela nobenih kuvert- nih strojev	3, 4
- Iz poslovanja KTL v devetih mesecih letos	5
- Ob dnevu inovatorjev - razgovor z Milanom Bučanom	5, 6
- Drugi o nas: Novi programi v tržiški Lepenki	6
- Štafetni intervju z Marjanom Cafom	7, 8
- S seje delavskega sveta DO KTL	9, 10
- Z zbora delavcev tozda Kartonažne	10, 11
- 5. nadaljevanje Kronika o Kartonažni tovarni	11, 12
- Kaj je AIDS?	12
- Kako in kdaj v pokoj?	12
- Šport in rekreacija	12, 13
Fotografije:	Seme

Dne 24.9.1987 je bil zelo uspešno opravljen tehnični pregled novo-zgrajenega objekta DO Potiskana embalaža v ustanavljanju na Letališki cesti v Mostah. Komisijo za tehnični pregled je imenoval Občinski komite za urbanizem, gradbeništvo in varstvo okolja Občine Ljubljana — Moste Polje ter je bila sestavljena iz 14 strokovnjakov — inšpektorjev in izvedencev vseh dejavnosti, ki so bile vključene v izgradnjo objekta. Razen nekaterih manjših pomanjkljivosti in nedokončanih malenkosti pri za-ključnih delih, komisija ni ugotovila drugih napak in splošna ugotovitev je bila, da je objekt zgrajen zelo solidno v vseh ozirih še več, da zelo redko pregledujejo objek-te, ki bi bili zgrajeni tako kvalitet-no, popolno in v tako kratkem ča-su. Naj navedem za boljše razu-mevanje zadnje ugotovitve, da

smo se potrudili objekt in okolico urediti čimbolj dokončno kar ni posebno pogost primer pri grad-njah v zadnjem času. V času od tehničnega pregleda do danes so bile odpravljene ugotovljene napa-ke in smo tik pred prevzemom ob-jekta od izvajalca v naše upravlja-nje. Od 24.9.1987 do danes si je tovarno ogledalo že več strokov-njakov, naših poslovnih partnerjev in sodelavcev ter pred kratkim tu-di celoten delavski svet TOZD Kartonažna Ljubljana. Mnenje vseh je nedeljivo — nova tovarna z vsem kar sodi zraven, pomeni za DO KTL veliko pridobitev, ko pa bo v njej stekla tudi proizvodnja, bo to začetek novega obdobja, ki bo v marsičem lahko spremenilo našo sedanjo težko situacijo.

Če na kratko pogledamo potek gradnje od začetka do uspešno op-

ravljenega tehničnega pregleda ugotovimo sledeče:

Temeljni kamen je bil vzidan dne 11.8.1986, že prej pa so se začela pripravljala dela (izkopi). V letu 1986 (do 31.12.1986) so bila iz-vršena groba gradbena dela in tik pred novim letom objekt priprav-ljen za pokrivanje, katero je bilo izvršeno v obdobju januar — ma-rec 1987. Izredno slabe vremenske razmere so gradnjo zavrlje za 2 me-seca, tako da smo morali rok do-končne izgradnje premakniti iz 1.8.1987 na 1.10.1987. Še ko je bil objekt v fazi pokrivanja so se v dela začeli vključevati posamez-ni izvajalci instalacij, katerih delo je normalno steklo takoj, ko je bil objekt gradbeno zaprt v celoti. Ce-lotna gradnja tovarne je trajala 276 delovnih dni, kar je vsekakor izreden uspeh.

Nova tovarna potiskane embalaže na dan 24.9.1987.

Delavci Gradisa pri zaključnih zidarskih delih za novo tovarno.

Med gradnjo so neprekinjeno tekale tudi druge aktivnosti, s katerimi ste bili sproti seznanjeni in to od urejanja, usklajevanja in potrjevanja dokumentacije ter priprav na začetek selitve DE-10, do skoraj dnevno prisotnih težav s financiranjem, katere smo v glavnem rešili šele z dodatno zbranimi sredstvi tozgov DO KTL. Mislim, da je bila s tem dodatnim zbiranjem — sovlaganjem sredstev za plačilo dodatnih in več del ponovno dokazana velika solidarnost in zavest večine temeljnih organizacij v okviru DO KTL za skupne naloge in predvsem do bivše matične tovarne, ki je pred tem skoraj vsem pomagala doseči začrtane cilje. Prepričan sem, da je to dejstvo vredno tem več, ker smo se izkazali v kriznem času za vse nas, obenem pa je to tudi dokaz, da smo v DO KTL še vedno sposobni skupno premagovati in premagati težave,

ki so se v nekaj zadnjih letih zgrnile nad nas.

Enotna ugotovitev je torej lahko, da smo 1. etapo 1. faze izgradnje nove tovarne uspešno in tudi terminsko ugodno zaključili.

Pred nami je 2. etapa — selitev in montaža strojev iz DE-10 na novo lokacijo, kadrovska zasedba in začetek proizvodnje v novi tovarni. Mislim, da se ne motim, če trdim, da je to delo najmanj tako zahtevno, odgovorno in težko kot sama izgradnja in zavedajoč se, da so dela v 2. etapi skoraj 100% odvisna samo od nas v DO. Temu primerno smo k izvajanju teh del tudi pristopili. Že med gradnjo so bili po našem mnenju storjeni vsi potrebni ukrepi, da bi lahko takoj po sprostitvi objekta začeli s selitvijo in zaenkrat gre vse po terminskem planu. Zaradi reševanja finančnih težav kasni začetek montaže tiskarskega stroja ROLAND

vendar je tudi ta problem že rešen in 19.10. pričnemo z montažo.

Zaradi znane — težke situacije v tozdu Kartonažna in tudi sicer nemogočih zamisli pri selitvi (celotno DE-10 naj bi preselili v 2 mesecih!) smo morali koncept selitve bistveno spremeniti. Odločiti se je bilo potrebno za postopno selitev, z možnostjo menjave vrstnega reda, če bo to narekovala tekoča proizvodnja in seveda tržišče. Selitev je namreč treba izvesti čimmanj boleče za tekoče poslovanje in ne nazadnje OD zaposlenih v TOZD Kartonažna ter zato v najtesnejši povezavi proizvodnje in komercialne, do upoštevanja vseh drugih momentov, ki lahko kakorkoli vplivajo na uspešno selitev.

Brez dvoma bo na selitev vplivalo veliko faktorjev, vendar menim, da je začetek obetaven. Veliko lažje bi seveda bilo, če bi bili odnosi v tozdu Kartonažna urejeni, če bi bil poslovni rezultat tozda kon-

stantno pozitiven in če bi bila urejena kadrovska konsolidacija tozda, ker vse to še kako vpliva na uspešno reševanje opisane problematike. Ker se stvari premikajo ni prostora in ne časa za pesimizem. V tem trenutku je treba pozabiti na vsa nesoglasja znotraj DO in tozgov, vse zdrave moči usmeriti v koristno delo in prepričan sem, da uspeh ne more izostati.

Menim, da naše jubileje in delovne uspehe lahko proslavljamo šele takrat, ko se bodo zavrteli stroji v novi tovarni, ko bomo uredili medsebojne odnose v DO in vsaj delno nadoknadili zamujeno v preteklosti. Ob uspešni zgraditvi objekta nove tovarne bodimo zadovoljni z delnim uspehom, le-ta pa naj nam bo vzpodbuda za uresničitev in dosego končnega cilja.

Direktor
DO Potiskana embalaža
v ustanavljanju:
Jože ŠTUCIN

Temeljni kamen za novo tovarno, ki smo ga položili lani meseca avgusta ima svoje mesto pred vhodom v tovarno.

Drugi o nas — GRADISOV VESTNIK — 14. oktobra 1987

Nov obrat Kartonažne tovarne Ljubljana

Gradnja brez pripomb

V industrijski coni Moste ob Letališki cesti v Ljubljani se je vrsti tovarni pridružil še obrat potiskane embalaže, ki ga je za Kartonažno tovarno Ljubljana (KTL), tozdr Kartonaža, zgradila Gradbena operativa Ljubljana.

Pred kratkim je bil opravljen tehnični pregled, in sicer brez pripomb. Želimo si, da bi za čim več objektov, ki jih je zgradil Gradis, veljalo, da so bili zgrajeni brez pripomb.

Kljub temu, da je nov obrat že zgrajen, pa bo proizvodnja v njem (uradno se imenuje KTL, delovna organizacija Potiskana embalaža v ustanavljanju), stekla šele čez leto

dni, saj bo toliko trajala selitev strojev iz sedanje lokacije v središču Ljubljane in montaža nove opreme.

Nov obrat bo opremljen z najsoodobnejšimi tiskarskimi stroji za potiskano embalažo, kupili pa so tudi najsoodobnejšo linijo za tiskanje, tako imenovani laserski pripravljalci stavka, tako da bodo lahko delali najsoodobnejšo embalažo za industrijo zdravil, prehrambeno industrijo ter kozmetiko.

Celotna naložba je vredna 4 milijarde in 323 milijonov dinarjev, denarje zanjo pa so združili vsi tozdi Kartonažne tovarne Ljubljana.

C. Pavlin

10. oktober — DAN KOVINARJEV

Ob dnevu kovinarjev Jugoslavije čestitajo vsem kovinarjem DO KTL samoupravni organi, družbenopolitične organizacije in vodstvo DO KTL.

Obenem daje uredništvo Glasila pobudo, da v prihodnje konferenca sindikata najzaslužnejšim med njimi dodeli ob tem prazniku tudi posebno priznanje.

Uredništvo

Naš cilj je plasirati čimvišje oplemenitene proizvode in ne prodajati sivo lepenko v ploščah

V razpravi na okrogli mizi 24. avgusta je o problematiki proizvodnje lepenke v tozdu Lepenka Tržič, sodeloval tudi Jože Štucin in kot bivši direktor tega tozda, ki je spoznan z njegovo problematiko dejal:

ZNAŠLI SMO SE V TEŽAVAH, KER SMO SLEDILI SMERNICAM, NAJ IMA IZVOZ LEPENKE PRIORITETO

“Problem prodaje lepenke izvozniki firmi BLENK, ni zadeva, ki je nastala v mesecu maju, temveč vste-to skupaj, že pred tremi leti nazaj. Že več kot pred letom dni je bilo na nekem koordinacijskem sestanku vodstev tozdov in DO KTL, izrecno zavzeto stališče, da dolg tega kupca pri nas ne sme znašati več kot 100 tisoč mark. Tako je tedaj, v nekem primeru imel tedanji vodja izvoza Marjan Caf velike težave, da je uspel rešiti vprašanje plačila dolga v znesku 350 tisoč mark. Pod neposrednim vodenjem bivših članov poslovodnega odbora pa je dolg naenkrat narasel na milijon mark, kar pa je bilo nujno presekati. Na splošno gledano smatam, da se je sam tozd s preveliko sigurnostjo vezal samo na firmo BLENK. Tako se tudi spominjam, da sem moral tik pred mojim prenehanjem dela v tozdu na najvljudnejši način odkloniti naročilo lepenke za našega zelo dobrega poslovnega partnerja – EGP Škofja Loka in to izključno zaradi potreb lepenke za firmo BLENK. Dejstvo je bilo namreč tedaj glede možnosti kapacitet proizvodnje zelo jasno in sicer: 2.000 ton BLENK-u, 2.000 ton Papirni konfekciji in za lastno predelavo 1.000 ton. To pa je pomenilo, da domačim kupcem ni ostalo ničesar. Taka je bila usmeritev

plasmaja lepenke, ki jo je narekovalo dosedanje vodstvo KTL. Izvoz naj ima namreč prioriteto, zaradi česar smo domače kupce odklanjali – toda mislim, da le preveč. Kot vedno – čustveno vezani član kolektiva tega tozda smatram, da bi, v kolikor se septembra meseca nadaljuje posel z BLENKOM, le temu dobavljali ravno polovico tistega, kar potrebuje in na ta način ublažili rizik morebitnih ponovnih zapletov. Več kot desetletne izkušnje namreč vse preveč kažejo, neustreznost prevelike vezave prodaje na samo enega kupca, pa naj bo to tudi naša temeljna organizacija Papirna konfekcija. Nek mali kontakt z domačimi kupci lepenke mora ostati, prav tako pa je potrebno poiskati še druge izvozne posle.”

NAŠ CILJ JE, ČIM VEČJI PLASMA OPLEMENITENIH PROIZVODOV IN NE SIVE LEPENKE V PLOŠČAH

Predstavniku tozda Lepenka je Marjan Caf, na njegovo vprašanje, kako je pravzaprav urejena zadeva v zvezi z novim izsekovalnim avtomatom za lepenko, ki se sicer nahaja pri njih že v zabojih, ter koliko je potrebno plačevati za njegovo uporabo, dejal, da je do sedaj tudi sam malo vedel o tem. Sedaj pa se zelo trudi, da bi ga na podlagi pridobljenih podatkov lahko čimprej koristili za namene, za katere je bil tudi težko kupljen – to je za predelavo sive lepenke. Zamišljena tehnologija je bila namreč sigurno taka, da bi čimveč proizvodov izsekovali že v samem tozdu in šele nadaljnjo finalizacijo nadaljevali v drugih temeljnih organizacijah in sicer tako, kot dosedaj. Vemo namreč, da so proizvodi iz sive lepenke s tako imeno-

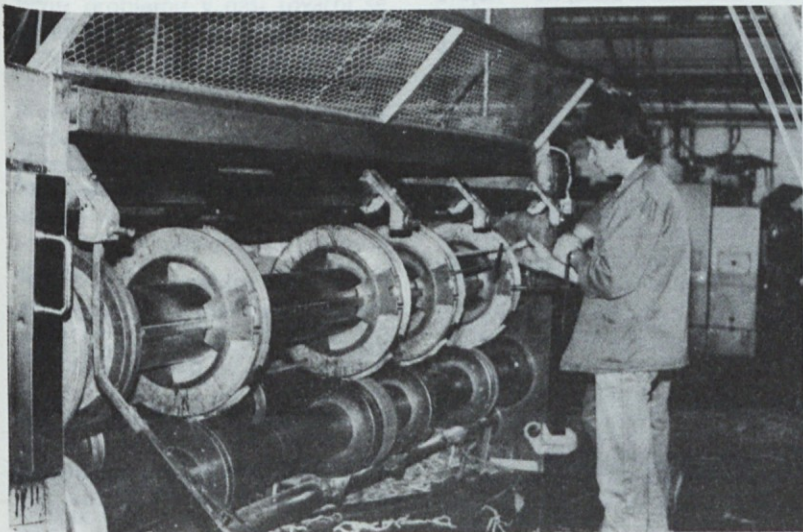
Iz proizvodnega procesa v tozdu Lepenka.

vanim jezikom izredno iskani na zunanjem trgu ter, da bi jih bilo morda mogoče uveljaviti tudi doma. Proizvodi enaki, kot jih proizvajamo za firmo BLENK bi se tudi pri nas lahko uporabljali kot embalažo za razne obrazce – formatne papirje itd. K prodaji le-te na domačem trgu še nismo mogli pristopiti, ker jo do sedaj še nikdar ni bilo. Toda gledano iz dejstva, v kolikor lahko plasiramo cca 2.000 ton iste na zunanji trg, sem prepričan, da jo bomo cca 500 ton lahko prodali tudi doma. Tako se že dogovarjamo glede tega s Papirnico Veče in kasneje tudi z drugimi, da bi lahko preizkusili to vrsto embalaže uveljavljati tudi doma in za kar so vse realne možnosti. Naš cilj je torej, plasirati čim višje oplemenitene proizvode in ne prodajati sivo lepenko v ploščah.

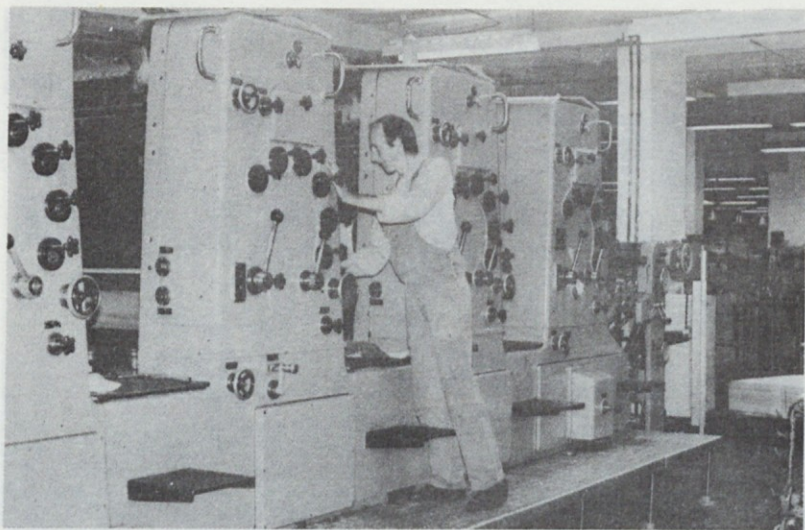
VPRAŠANJE JE, KAKO PRESEČI MEDSEBOJNO NEZAUPANJE IN NESODELOVANJE MED ČLANI KOLEKTIVA TOZDA KARTONAŽNA

V razpravi o vzrokih za izredno slabe delovne rezultate, ki so jih dosegli v mesecu juliju in avgustu v tozdu Kartonažna je sodeloval tudi Lado Bačnik in povdaril, da ni iskati vzrokov za tako stanje samo v dejstvu, da je bilo mnogo več delavcev na dopustu kot je bilo planirano. Bistveno je bilo namreč prav tako, da tudi tisti delavci,

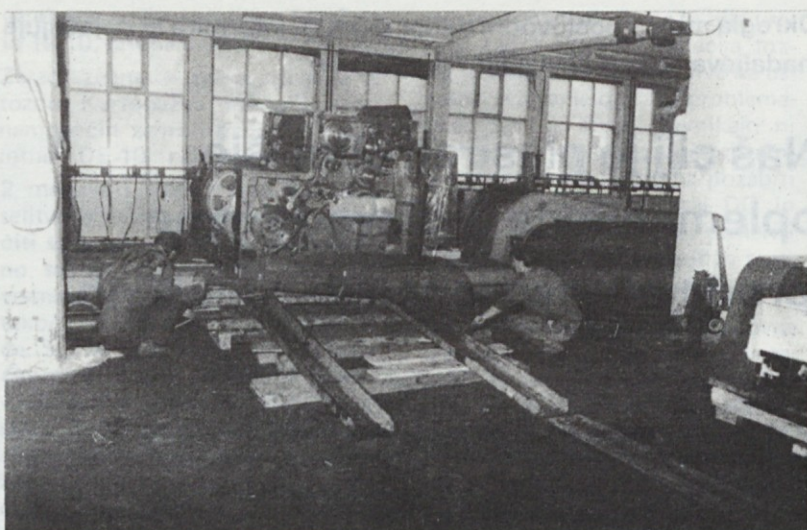
ki so bili tukaj, niso delali tako kot bi morali, saj so vse preveč “sestankovali” po vogalih in se pregovarjali, kdo je kaj naredil, kdo bi lahko kaj naredil pa ni ali pa je – toda kako itn. Pri tem pa je tu važno tudi dejstvo, da je v tozdu večje število delavcev, ki niso zaposleni tudi kadar se normalno dela. Vsi ti naši notranji konflikti pa so pogojevali dejstvu, da je nastala situacija, kakršna je, in ki se zato odraža tudi skozi končni finančni rezultat tozda. Toda ta pa tudi zelo zaskrbljuje celotni delovni kolektiv KTL in ne samo njih! In seveda, tu sedaj nastopi problem, kako preseči to situacijo, v kateri se mora končno, na osnovi njihovega popolnega medsebojnega nezaupanja in nesodelovanja, potrditi na trgu nek efekt dela, pa tudi začasni člani poslovodnega odbora ne vedo. Zato so se tudi prav ta dan, na seji odbora dogovorili, da bodo morali na vseh zborih delavcev in sejah organov upravljanja v tozdu pojasniti vse tisto, kar jim je bilo tri oziroma štiri leta lagano in kar jih je zavajalo v zmoto, da so dejansko zelo uspešen kolektiv. Kdo pa je sedaj poklican, da vse to uredi tako rekoč “čez noč” pa se sigurno ne ve. Zakaj? Načelno in verbalno se sicer da, toda konkretno – ko se nekomu določi, naj bi to in to delal, se protivi in se takoj prične pritoževati na razne organe in ins-

Iz proizvodnega procesa v tozdu Valkarton.

Stane MOHAR spremlja potek tiska v tozdu Kartonažna (levo) — 21. oktobra pa je bila izvedena že prva demontaža tiskarskega stroja in prevoz v novo tovarno na Letališki cesti.

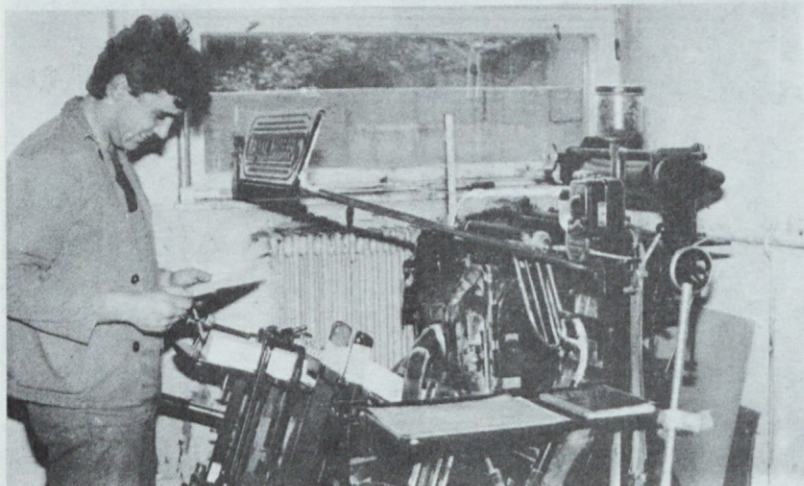
titucije, da tega nima v odločbi itn. — vse to pa seveda za čimprejšnjo spremembo stanja, ne pelje nikamor.

ČE IMAJO V TIKI DOBRE DELOVNE NAVADE, NAJ POMAGAJO, DA PRIDEJO TUDI V KARTONAŽNI DO NJIH

Glede na vso sedanjo obravnavo, se je oglasila predstavica mladine iz tozda TIKA in sicer, da je to sicer nekoliko cinično kar bo dejala, toda: "Pa se še sprašujete, zakaj želi TIKA iz KTL — saj odgovor ni potreben!"

Odgovoril ji je Lado Bačnik in sicer, da je najlepše biti skupaj takrat, kadar je vsem lepo. In najlažje je stisniti rep med noge ter oditi — posebno še, če nisi vsebinsko in globlje vezan na kolektiv — takrat, kadar pride to težav. Zakaj pa ne bi skupaj reševali situacijo? Če imajo dobre delovne navade in pravi občutek za delo naj pomagajo, da si bodo pridobili to tudi v Ljubljani.

Na vmesno pripombo mladinke iz TIKE, da je bila le-ta vedno pripravljena pomagati, pa ji je tovariš Bačnik odgovoril, da tega žal, kar je v zadnjih desetih letih sodeloval na koordinacijskih sestankih direktorjev, ni bilo. Mislim pa, da bi se morali zato, ker se resnica več ali manj izkrivlja, nujno skupaj pogovoriti o vseh problemih TIKE in v vsej problematiki KTL vis-a-vis TI-KI. Le-to bi dejansko bilo pravilno.

Iz proizvodnega procesa v tozdu TIKA.

Tovarišica Brankova pa je še dodala, da je temeljna organizacija TIKA v sklopu KTL imela mnogo več koristi, kot izgube in sicer med drugim tudi s tem, da je prejela 10 do 15% nižje cene valovitega kartona, kot so bile le-te na ostalem trgu.

ČE KUVERTA LETA 1977 V KTL NE BI PRIŠLA, NE BI IMELA NE PRVEGA NE ZADNJEGA NOVEGA KUVERTNEGA AVTOMATA

Za zaključek obravnave sem kot sklicatelj te okrogle mize in glavni ter odgovorni urednik Glasila KTL, na željo bralcev — postavil še naslednje vprašanje:

Še vedno se med našimi delavci ni umirila reakcija zaradi izločitve tozda Kuverta, ker mnogi smatrajo, da je z odločitvami prejšnjih vodstev DO KTL v preteklih osmih letih, ki so dale povdarek, naj se najprej z razpoložljivimi devizami nakupijo kuvertni avtomati, ki bodo s povečano prodajo na tujih tržiščih, kasneje omogočili nakupe novih uvoženih strojev tudi drugim programom — bil to utemeljen zadržek pri izločitvi tozda.

Vinko Haložan: "Mislim, da sproženo vprašanje zastavlja tako temo, za katere razgovor bi potrebovali še enkrat toliko časa, kot za vsa dosedanja skupaj. Toda vseeno želim podati nekaj pojasnil, ker sem že tudi sam v članku za julijsko Glasilo navedel: "Kuverta je

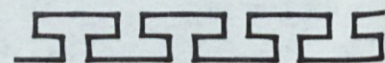
odšla v prepričanju, da z nami nima nič več skupnega, kajti kar so želeli in mogli, so od nas ali skupaj z nami, že dobili." Resnična je trditev postavljena že kar v samem vprašanju in sicer, da sta se oba dosedanja vodstva KTL v svojih štiriletnih mandatih zavzemala in pomagala, da je Kuverta prišla do najmodernejših opreme. Ne očitam tega, saj je Kuverta morala nabavo teh strojev tudi plačati, toda če Kuverta leta 1977 v KTL ne bi prišla, sem prepričan, da ne bi imela ne "prvega in ne drugega" avtomata. Če pa teh ne bi imela, pa ne bi imela pogojev za nabavo še novih naslednjih avtomatov, ki so že tudi v pogonu na podlagi odobrenih mednarodnih kreditov. Že prvo vodstvo je bilo v letih 1979—1983 zelo navdušeno za tako akcijo in je v soglasju z vsemi temeljnimi organizacijami to tudi izpeljalo — toda z utemeljitvijo, da ko bo Kuverta dobila te stroje se bo lahko najbolj uspešno vključila v izvoz na zunanji trg in s tem pridobila večja devizna sredstva ter z njimi pomagala tudi drugim temeljnim organizacijam, da nabave opreme iz uvoza, ki jo žal vsi, kar nas je v tej združeni delovni organizaciji, potrebujemo za naš proizvodni proces. Ko pa se je Kuverta dobro opremila in pričela uspešno izvažati, nam pa je koncem lanskega leta napovedala da odhaja.

Zadnje minulo vodstvo DO KTL pa temu ni nasprotovalo. Osebo ne bi komentiral zakaj ne — najbrž pa zaradi tega, ker se je predstavnik tega vodstva odločil, da gre v to temeljno organizacijo za svetovalca. In ker tudi ostali štirje člani tega vodstva temu niso nasprotovali — pa podobno iz različnih vzrokov — razen nekaterih — niso temu nasprotovale tudi ostale temeljne organizacije. Vem, da je temu nasprotovala temeljna organizacija Valkarton, ki je postavila tudi svoje materialne zahteve, ki še niso rešene in ki jih sedanje vodstvo tozda nadaljuje in zahteva, da se sporazum, na katerega so sicer pristali — izpolni. Vsi ostali pa so bolj ali manj zavzeli stališče "naj bo tako — kot je!" Dejstvo pa ostaja, da se je Kuverta zelo lahko in tudi poceni izločila. Moram pa pri tem tudi dodati, da je imela pri svoji odločitvi zadosti

politične podpore v občinah Ljubljane — čeprav je Skupščina občine Center nasprotovala — so bili ostali z mestom Ljubljana za tako rešitev. Nisem imel namena vsega tega komentirati, toda glede na sproženo vprašanje, želim o tem le informirati delavce, kako je tekla vsa ta zadeva. Cilj, zaradi katerega so se združili z močnejšo organizacijo so dosegli in opremo dobili oziroma je še na poti na podlagi "leasing" pogodb. Zaradi tega je "za njih" boljše, da so odšli, kajti drugače bi resnično morali tudi sami kaj več prispevati, za to našo skupno devizno potrebno, za katero smo se tedaj tudi dogovorili ob združitvi: "Z združevanimi močmi bomo večji, močnejši in sposobnejši". To deloma velja tudi za TIKO, čeprav njej KTL ni tako veliko pomagala, ker nismo izdelali načrtov in določenih programov. Žal pa teh nismo izdelali tudi za nekatere druge temeljne organizacije. Tako so si morala bolj ali manj vsa vodstva temeljnih organizacij, ki so se nekoliko hitreje razvijale tudi same na samoiniciativen način pomagati."

Tovariš Haložan je na kraju izrazil željo, da bi glede situacije povezane z izločitvijo Kuverte povprašali za mnenje tudi druge dolgoletne vodstvene delavce v KTL. Na seji uredniškega odbora pa smo se odločili, da izneseni prikaz v celoti lahko služi delavcem, za izčrpno informacijo o tej zadevi.

Milan Seme

Po mnenju sekretariata za informacije v izvršnem svetu skupščine SR Slovenije, z dne 6.6.1979, je Glasilo KTL na podlagi 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu (Uradni list SFRJ, 33-316/72) oproščeno temeljnega davka od prometa proizvodov.

V težkih pogojih gospodarjenja se nismo najbolj znašli

Za nami so tri četrtine poslovnega leta in prva splošna ugotovitev je, da se v teh težkih pogojih gospodarjenja nismo najbolj znašli. Zaradi splošnega upadanja proizvodnje v Jugoslaviji in vedno močnejše konkurence tako v Sloveniji kot zunaj nje je naš fizični obseg proizvodnje manjši kot smo načrtovali. Upoštevati moramo, da so nekateri stroški v drugih republikah nižji od naših, kar še povečuje njihovo prodornost. Prav gotovo je pri nas tudi precej stvari subjektivne narave, ki bi se jih dalo urediti, da bi bili uspešnejši (motiviranost ljudi, red in več disciplinske odgovornosti pri vseh zaposlenih, slabo urejeno skladiščno poslovanje...).

Prvi podatki o proizvodnji v obdobju januar — september kažejo na zaostajanje za dinamičnim planom. Proizvedli smo 67.310 t, kar je 5% pod planom in 2% manj kot lani v enakem obdobju.

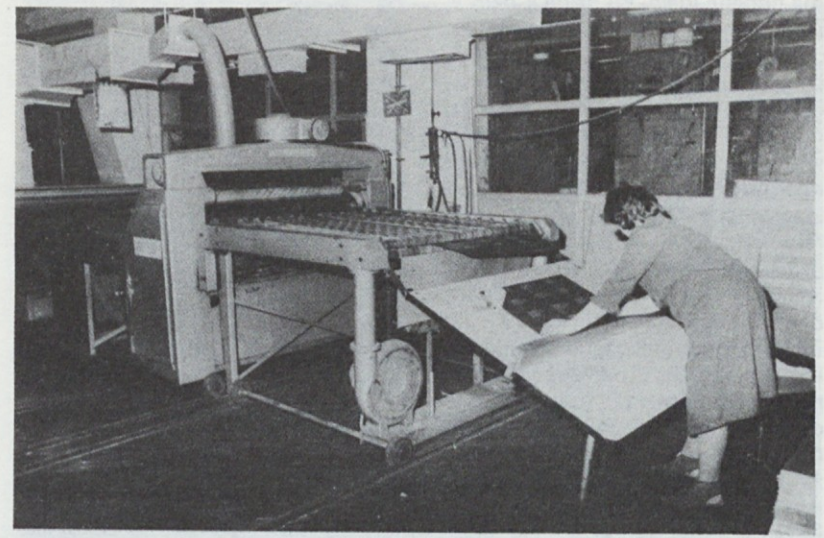
Odstopanja od plana so naslednja	v tonah
Kartonaža	— 1.037
Lepenka	— 484
Valkarton	+ 465

Kartonažna	— 1.899
DE-10	— 1.375
DE-20	— 573
DE-30	+ 49
Papirna konfekcija	— 1.068
Jelplast	— 45
Embalažni servis	— 75
TIKA	— 44
Sigma	+ 289
DO KTL	— 3.898

Kot vidimo so odstopanja precejšnja, saj znašajo polovico enomesečne proizvodnje cele DO KTL. Vzroki za odstopanja so v razdrobljenih naročilih, ki dražijo proizvodnjo, pa še premalo jih je.

S prodajo izdelkov na domačem in tujem trgu smo iztržili v devetih mesecih 45.996.699.000 din, to pa je za 8% manj kot predvideva dinamični plan. Samo Lepenka, Tika in Sigma presegajo planirano fakturirano realizacijo, vse ostale temeljne organizacije pa zaostajajo. V primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta je letošnja fakturirana realizacija za 88% večja.

Devetmesečna proizvodnja plošč iz valovitega kartona znaša 53.694.000 m² in je za 4% večja

Delo na lakirnem stroju v tozdu Kartonažna Ljubljana.

od lanske proizvodnje v enakem času, za letnim dinamičnim planom pa zaostaja za 4%. Vzroki za slabše doseganje plana so v pomanjkanju naročil za DE-05 Valkarton (12% slabši odjem od planirane), zaradi manj naročil so manj plošč iz Logatca nabavljali tudi v Kartonaži, TIKA je v zadnjem času svoje nabave v KTL zmanjšala na polovico, zato se je morala povečati prodaja plošč drugim DO, obenem so povečali tudi izvoz.

V poročanem obdobju izkazuje v DO KTL za 2% boljši izkoristek kot v enakem obdobju lani, v primerjavi s planom pa je izkoristek boljši za 3%.

Fizična produktivnost dela, merjena v kg/h znaša za obdobje janu-

ar — september 24,61 kg/h in je enaka lanskemu in letošnjemu planirani, kajti kljub temu, da smo zmanjšali število ur vloženega dela je obenem padel tudi fizični obseg proizvodnje zato ni izboljšanja produktivnosti.

Izvoz na konvertibilni trg znaša za tričetrlet 2.034.543 USA dolarjev in je za 8% pod planom (izpad Grčije, Blenka, registratorjev), v primerjavi z enakim obdobjem lani pa je izvoz večji za 6%.

Klirinški izvoz naša 957.954 CL dolarjev in tudi zaostaja za planom za 4% in je enak lanskemu v devetih mesecih.

J. B.

aktualno predstavljamo samoupravljanje · toz · medsebojna razmerja · delovni odnosi · vprašanja · odgovori · sindikat · ZK · ZSM ·

Ob dnevu inovatorjev — 12. oktobru (razgovor z našim delavcem Milanom Bučanom — konstruktorjem embalaže)

Inovativno dejavnost naj vodi poseben delavec

Meseca oktobra nas vedno vzpodbudi misel, da moramo ob 12. oktobru — dnevu inovatorjev, tudi v KTL nekaj napisati, saj čutimo, da temu problemu v naši tovarni še vedno ne dajemo pravi pomen. Še vedno ni za nami preteklost načela: "Eni mislijo, drugi delajo!" Ni pravega nagrajevanja inovativne dejavnosti v vseh naših kolektivih. Zato smo zaprosili Milana BUČANA, konstruktorja embalaže v DS SS, da nam najprej pove nekaj o sebi in nato tudi odgovori na naša vprašanja.

Milan Bučan nam je dejal, da je v Kartonažno tovarno prišel leta 1957 in sicer kot 15-letni fant. Vpisan je bil namreč v grafično šolo in se zato tudi pri nas pod zelo dobrimi mojstri izučil te obrti. Po opravljenem zaključnem izpitu je najprej delal kot strojnik na izsekovalnem stroju nato pa že po enem letu kot izmenovodja prevlečene embalaže. Po sedmih

letih tega dela je bil razporejen v oddelek grobe embalaže za izmenovodjo in to ravno v času, ko se je le-ta selila v stavbo sedanjega

Milan Bučan

tozda Papirna konfekcija, nato pa nadaljeval:

"Tam je bil obratovodja tovariš Žerovnik, s katerim sva se dobro razumela in so bila to za mene zelo lepo preživeta leta. Istočasno je Kartonažna tudi delala na svoji razširitvi proizvodov zaradi česar je prišlo do preusmeritve proizvodnje na Rakeku in sicer iz obešalnikov na kartonsko embalažo. To proizvodnjo je začetka vodil v tem obratu tovariš Slapar, kasneje pa je zaradi starosti in iz zdravstvenih razlogov ostal v Ljubljani in kot tehnolog delal za potrebe tega obrata. Postopoma je zaradi mož-

nih pogojev upokojitve potreboval zamenjavo za to delo. Tako so mene iz obrata grobe embalaže preusmerili kot zamenjavo za njegovo delo. Skupaj sva kar tri mesece delala na valoviti embalaži, da bi tako v celoti spoznal vse dosežke, ki so bili takrat znani na tem področju embalaže. Od takrat delam stalno na teh delih, pa čeprav se je moje delo večkrat preimenovalo od oblikovalca embalaže, konstruktorja embalaže, tehnologa, razvojnega tehnologa itd. Moje sedanje delo je konstruiranje embalaže iz valovite lepenke za tozda Kartonažo in Valkarton. Kadar tako v tozdu Valkarton dobijo enormno naročilo in stranka prinese že dognano dimenzijo embalaže, potem pri takem naročilu ni potreben moj prispevek in se naročilo odda preko prodajnega referenta direktno v proizvodnjo. V kolikor pa stranka ne razpolaga s tem, ali je potrebna posebna oblika embalaže se vključim tudi jaz s pripravo detajlnih načrtov za tako embalažo, ki se nato pošljejo v tozd."

VELIK POUKAREK DAJEMO NA IZGLED IN FUNKCIONALNOST EMBALAŽE

Ali vaše delo torej le zahteva neko inventivno — miselno in angažirano delo za pripravo proizvoda?

"Sigurno! Velika večina strank ni-

ma nobene ideje, ko pride k nam z naročilom. Prinese samo svoj izdelek, ki je po eni ali drugi strani problematičen in ne ve kakšno embalažo bi potrebovala. Tako je potrebno tak izdelek proučiti z vseh strani in sicer glede na nosilnost embalaže in njeno trdnost ter kakšne pogoje transporta bo morala prestati. Velik poudarek pa se predvsem zahteva pri njenem izgledu iz komercialnega vidika in njeni funkcionalnosti, če naj ta čimbolj odgovarja tako stranki in kasneje kupcu proizvoda. Seveda pa je v končni fazi tudi grafična oprema zelo pomembna, kajti marsikdaj sam lep izgled embalaže pritegne človeka, da si tak proizvod ogleda, se nato zanj zanima in za nazadnje tudi kupi."

KMALU BOMO LAHKO PONUDILI STRANKAM TUDI PROIZVODE IZ KAŠIRANEGA MIKROVALA

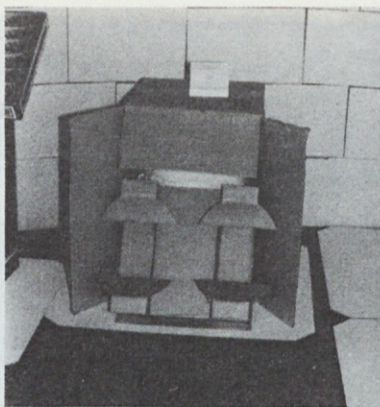
Kaj bi iz svojega dosedanjega dolgoletnega dela in izkušenj smatrali za potrebno narediti v KTL, da bi se z našimi proizvodi še toliko bolj uveljavljali pri naročnikih?

"Nekaj se na tem že dela. Predvsem bi se morali čimprej usposobiti za proizvodnjo mikrovala, ker je v Jugoslaviji in po svetu po njem izredno povpraševanje — v obliki kaširane embalaže iz mikrovala. Že v preteklih letih in še sedaj smo izgubili veliko kupcev, ker so se vsi preusmerili v ISTRAGRAFIKO iz Rovinja, kjer lahko dobijo to embalažo potiskano v ofset tehniki in plastificirano ali lakirano — skratka tako, ki ima resnično lep izgled. Take pa sami nismo bili sposobni izdelati. Z usposobitvijo proizvodnje mikrovala v Valkartonu in z že nabavljeno kaširko v Kartonaži, pa smo tik pred tem, da tudi s tem ugodimo našim strankam, ki kupujejo pri nas vso transportno embalažo."

NUJNO BI MORALI BITI DOLOČEN DELAVEC, KI BI SE STROKOVNO UKVARJAL Z INOVATIVNO DEJAVNOSTJO PRI NAS

Želeli bi, da nam poveste še kaj o inovativni dejavnosti pri nas. Že v dveh prispevkih sem, koncem lanskega in v začetku letošnjega leta v Glasilu dal pobudo, da se v KTL ustanovi vsaj referat, če že ne služba za uveljavljanje inovativne dejavnosti. Ali smatrate, da bi bilo potrebno imeti delavca, ki bi bil zadolžen za izvajanje teh nalog? Kako smatrate, da se gleda pri nas na inovativno dejavnost in same inovacijske predloge ter podane izboljšave oziroma koristne predloge?

"Mislim, da bi bil ta delavec potreben! Glede inovativnosti pa naj rečem, da je pravzaprav ni, ker smo imeli tako vodstvo, ki se za to sploh ni zanimalo. Ko sem namreč prijavil svojo inovacijo glede izdelane embalaže za bojlerje TIKI, nismo imeli ustanovljene komisije pri delavskem svetu, ki bi to lahko ocenila in kar bi po ZZD morali imeti. Imenovana komisija

Nagrajena embalaža za bojler TIKI — konstruktor Milan Bučan

pa ni imela nikakršnih izkušenj in temu primeren je bil tudi rezultat. Zato smatram, da bi tak delavec veliko doprinesel s tem, da bi strokovno spremljal vsa dogajanja na tem področju in spremljal del vsakega delavca, ki se s tem ukvarja. Prav tako pa bi tudi naš pravilnik, ki je v osnovi, razen nekaj nujnih sprememb, star že skoraj 20 let, morali spremeniti, saj je sedaj predvidena nagrada, za recimo koristne predloge, tako mala, da za delavca ni zanimiva. Tisto vodstvo v tovarni, ki ne podpira inovativne dejavnosti in ki s tem ne nauči misliti delavca, ga na ta način celo tega odvadi. Delavec namreč ne vidi nobenega razloga, zakaj bi sam študiral nekaj novega, če je pri tem plačan, ne glede ali kaj napreduje pri svojem delu ali ne!"

DO DOBRE INOVACIJSKE IDEJE PRIDE ČLOVEK NAJVEČKRAT RAVNO NA POTI NA DELO

V raznih razpravah je bila dana pobuda, da se mora dati priznanje tudi vsem tistim delavcem za dosežene uspehe v inovativnosti, ne glede na to, če je to tudi povezano z njihovo delovno dolžnostjo. Kaj vi smatrate o tem?

"Pravilnik o inovacijah — toda ne naš — ampak tisti s katerim razpolaga Zavod za patente, določa, da noben človek v Jugoslaviji ni po svoji delovni dolžnosti dolžan izumljati patente in izboljšave. Vsak je dolžan delati samo tisto, kar se je v šoli in pri delu naučil in za kar je sprejet na delo. Torej v delovno dolžnost ne sme biti zajeta inovativnost in izumiteljstvo. Naš pravilnik pa tega ne določa in se mu zato kar očita da do neke nagrade niti ni upravičen. Sam pa smatram, da nihče ne more dokazati, kdaj je človek prišel do take ideje. Največkrat se to zgodi, ko človek gre v službo in premišljuje, kaj bo pa danes delal. Sama tehnična realizacija te ideje pa čeprav jo nato narediš tudi v službi ni težka. Ne vem, kako bi izgledalo, če bi to izdelal doma, pa nato sam ponujal to našim komitentom."

VEČ DOBRIH PREDLOGOV V INOVACIJAH — VEČ KORISTI ZA NAS

Smatrate torej, da bi tako določilo moralo biti vsebovano tudi v

našem pravilniku?

"Obvezno bi moralo biti v pravilniku vsebovano določilo, po katerem se vsaka pobuda oziroma dober predlog posebej finančno nagradi. Ni namreč dovolj, da v tovarni misli eden ali dva na ustvarjanju novotarij, ampak bi morali to razširiti na čim širši krog ljudi. Tako bi lahko tudi nek komercialist dal dober predlog za embalažo, saj bi ga tehnično že realizirali tisti, ki na tem strokovno delamo. Toda tudi tak predlog tega delavca se sme honorirati, pa morda samo

s tako nagrado, kot jo dobi delavec v honoraju za objavljeni članek v Glasilu. Toda to bi le vzpodbudilo širši krog ljudi, da bi začeli na tem področju misliti! Inovativnost ne sme biti samo stvar nekaj ljudi, saj samo masovnost bo dala tudi veliko dobrih predlogov in med temi bo nato sigurno 10% takih, ki bodo tovarni prinesli določen dohodek."

Zahvalili smo se Milanu Bučanu za podane odgovore in mu zaželeli še veliko dobrih idej.

M. Seme

Dipl. ing. Bruno BRAJKOVIČ — direktor Tvarnice embalaže ISTRAGRAFIKA iz Rovinja je v razgovoru z novinarjem Milanom Maverjem za revijo **TELEKS** (15.10.1987) med drugim dejal:

— Za tiste naše bralce, ki vas ne poznajo, je treba vendarle povedati, da ste v svojem okolju nadpovprečno dobra delovna organizacija, ki se ne pritožuje zaradi lastne nesposobnosti.

"Mi smo se leta 1981 zavestno odrekli lagodnemu življenju s proizvodnjo, ki je bila po jugoslovanskih kriterijih kar uspešna, in si vzeli za vzor svetovno kakovost. Zavestno smo vrgli čez krov stare utečene navade in začeli uveljavljati novo miselnost dinamične poslovnosti. Zadovoljni smo z dohodkom in z osebnimi dohodki, ki so na slovenskem povprečju, doma pa smo z njimi daleč prvi. Nismo pa zadovoljni s svojim delom, ker vemo, da bi se dalo narediti več. To nas grize. Konkretno, nismo zadovoljni, da ne moremo ljudi bolje nagraditi za njihove delovne dosežke, posebno najboljše. Vsi se nenehno pehamo in ubadamo po navodilih z izdelovanjem nekih novih normativnih aktov pa potem z njimi posiljujemo ljudi na samoupravnih organih in na zborih delavcev — komu na čast? Kaj je po proslulem interventnem zakonu pri-

nesel novi družbeni dogovor, ko sta oba eno in isto — in še zdaj je v njiju polno nejasnosti. Jaz sem javno na ves glas povedal, koliko izgubljenih delovnih ur je šlo v nič po vsej Jugoslaviji, v bistvu se pa prepiramo okrog okostja — medtem ko mesa tako ni več, meso je odnesel nekdo drug, mi pa razpravljamo, kako obirati kosti..."

— Ampak predvideno naložbo ste srečno izpeljali?

"Končali smo tretjo fazo rekonstrukcije in prav zdaj dokončujemo četrto fazo. Posli nam potrjujejo, da smo denar dobro naložili. Vsi trendi porasta se nadaljujejo, celo nekoliko prehitvejo nas, skoraj bi rekel, da je proizvodnja preveč napeta, premalo imamo rezerv in preveč je naročil; kupce smo navadili na novo kakovost sodobne embalaže in to zdaj hočejo imeti. Zato zdaj iščemo po Jugoslaviji kooperante, ki bi bili sposobni prevzeti del naročil."

— In jih ne najdete?

"Jih ne najdemo, preprosto jih ni."

Drugi o nas: **DELO** — 7. oktober 1987

Novi programi v tržiški Lepenki?

TRŽIČ, 6. oktobra — Do konca avgusta je kolektivu Lepenke, tozda Kartonažna tovarna Ljubljana, ustvaril s prodajo izdelkov 2,1 milijarde dinarjev celotnega prihodka. S tem so 95 odstotno izpolnili načrt in v avgustu izplačali povprečne osebne prejemke v višini 256 tisoč dinarjev, kar je več kot v drugih tržiških tovarnah.

V tovarni, kjer so pred tremi leti posodobili proizvodnjo lepenke z novim lepenčnim avtomatom, izdelajo v enem letu 5100 ton lepenke. Polovico je predelajo sami v grobo embalažo, ostanek pa porabijo za tako imenovane prireze, iz katerih izdelujejo registratorje, mape in škatle. Kot nam je povedal direktor tozda Danilo Benedik, pri njih izdelujejo še papir, ki ga uporablja živilska industrija, papir za vrečke in toaletni papir.

Običajne štiri izmene ob lepenčnem avtomatu so morali skrócić na

tri. Nemškemu kupcu, ki jim ni plačal lepenke, so ustavili dobave, pri njih pa je prišlo zaradi tega do velikih zalog neprodane lepenke. V tovarni so si zastavili za cilj, da bodo vso izdelano lepenko predelali sami v sklopu Kartonažne tovarne Ljubljana, ker le tako lahko iztržijo več. V Lepenki snujejo možnosti za morebitno preusmeritev proizvodnje. S predelanim

papirnim strojem bi namreč lahko začeli izdelovati tako imenovani natron papir, namenjen za izdelavo papirnih vrečk, ki naj bi, po priporočilu evropske gospodarske skupnosti, v prihodnjih letih zamenjale sedanje plastične. Možnost imajo tudi za izdelavo večjih količin toaletnega papirja, vendar je od prodajne službe Kartonažne tovarne Ljubljana odvisno, če bodo šli v to preusmeritev, saj je konkurenca pri prodaji teh papirjev velika.

Mirko Kunšič

Če se neke stvari lotimo na pravi način, lahko to tudi sedaj – seveda z nekoliko več truda – osvojimo

Jože Rojc iz tozda Papirna konfekcija je v zadnji številki Glasila za-prosil Marjana Cafa, naj bralce informira, kakšna je vizija organiziranosti marketinga v delovni organizaciji KTL. Sam namreč smatra, da služba, ki naj bi snovala nove razvojne programe, do sedaj ni zadovoljivo opravila svoje naloge, saj je bila proizvodnja glede razvoja proizvodnih programov največkrat prepuščena sama sebi.

SPLOŠNO MALODUŠJE V KTL IN ČAKANJE NA NEKE SPREMEMBE NAS JE PRIPELJALO V SLABO SITUACIJO V KAKRŠNI SMO

Na vprašanje je Marjan Caf odgovoril:

“Smatram, da se celotna delovna organizacija nahaja v izredno težkem položaju. Prepričan pa sem, da je eden glavnih vzrokov, za situacijo v kakršni smo, tu pri nas samih pa čeprav pri tem ne smemo izločiti tudi splošne gospodarske situacije v Jugoslaviji. Ta je prav tako tudi izredno težka in komplicirana ter zlasti zaostrena v južnih delih države. KTL je seveda z dobršnim delom svoje proizvodnje vezana tudi na prodajo po vsej Jugoslaviji in nam zato tako stanje nikakor ne koristi. To je drugi vzrok, toda še vedno smatram, da je glavni vzrok za naše notranje težave, tu pri nas samih v delovni organizaciji. Eden prvih razlogov za to je predvsem naša sedanja organiziranost, nato kadrovska zasedba in predvsem naša notranja nasprotja povezana tudi z nestrinjanjem z delom našega dosedanjega vodstva DO KTL. Tako je priš-

lo do nekega splošnega malodušja, čakanja na neke spremembe, kar vse je pripeljalo v situacijo v kakršni smo. Zato mora novo vodstvo – ki pa se počasi že kompletira – presoditi, kateri so tisti ukrepi, ki se jih moramo najprej lotiti in jih nato intenzivno realizirati. Mislim pa, da je eden od teh prvih ukrepov prav v boljši organiziranosti in razmestitvi kadrov, ki jih imamo. Povdarjam zaenkrat predvsem lastnih kadrov, ker v situaciji v kakršni smo, bomo zunanje kadre zelo težko pridobili, zato moramo izvesti prerazporeditev domačih kadrov, da bi obvladovanje naše dejavnosti, tako v delovni skupnosti kakor tudi v tozdi, pripeljali na višjo raven.

Glavni cilj, ki ga imamo pred seboj pa je po mojem mnenju povečanje fizičnega obsega proizvodnje za 20 do 30%. Zakaj tako? Mislim, da je to, glede na naše obveznosti, ki jih imamo že sedaj, na podlagi uvožene opreme oziroma novogradnje na MP-3, nujno potrebno. Edino na ta način, lahko s povečanim fizičnim obsegom proizvodnje in s sprotim spremljanjem pravilne prodajno-nabavne politike, dosežemo končni cilj in efekt, ki se bo odrazil v povečanem dohodku. To je sicer optimistični cilj, toda prepričan sem, da je uresničljiv. Že z našim sedanjim kontaktom s trgovino smo lahko ugotovili, da so naši deleži, celo pri organizacijah v Ljubljani – ali pa bližnji okolici, izredno padli glede na to, kakršni so bili že pred leti. Tako imamo recimo konkreten primer v Iliriji – Vedrog, kjer znaša naš delež njihovega pokriva-

Priprava temeljev v tozdu Valkarton Logatec za montažo kartonskega stroja, ki bo izdeloval mikroval.

nja (nanaša se samo na embalazo iz valovitega kartona) samo 1/4 njihovih potreb. Smatram, da je to nevzdržno in da je to tista osnova, na kateri se da veliko storiti. To je recimo samo en primer, toda to več ali manj velja za skoraj sleherni organizacijo po Sloveniji in še drugje, kjer imamo možnosti svoj delež plasmana bistveno povečati in s tem povečati tudi našo proizvodnjo.”

TUDI ZARADI ŠIKANIRANOSTI NEKATERI DOBRI KADRI NISO BILI VKLJUČENI V PROCES DELA

“Naj se še nekoliko povrnem k naši organiziranosti in kadrom. V zadnjem obdobju smo imeli dejanske primere neracionalnosti v razporeditvi kadrov in celo šikaniranje. Imeli smo tudi postavljanje “v aut” – določenih kadrov zato, ker so nasprotovali takemu vodstvu, za katero se sedaj že vsi tudi zavedamo, kaj so počeli in kako so poslovali. Ravno zaradi tega pa nekateri dobri kadri niso bili vključeni v proces dela in temu primerni so bili pač rezultati. Izdelati moramo splošni pregled nad vsemi kadri in zaupati naloge tudi tistim, ki so bili odmaknjeni, saj je po splošnem prepričanju marsikdo od njih sposoben ustvarjati cilje, o katerih sem govoril v prejšnjem odgovoru.”

PREDLAGALI SMO IZREDNO OBETAVNO PRESTRUKTURIRANJE PROIZVODNJE V TOZDU LEPENKA, PA JE BILA ODBITA

Kakšno je vaše stališče glede našega bodočega razvoja?

“Trditev, ki jo bom sedaj navedel, lahko tudi dokazem in sicer, ko sem sam prevzel vodstvo embalažnega inženiringa, ki naj bi bil nosilec predvsem razvoja izdelkov, smo imeli dobre zamisli ter smo dejansko na tem začeli intenzivno delati, vendar smo pri vodstvu DO naleteli na naravnost nerazumljivo nerazumevanje. Pri tem smo konkretno predlagali izredno obetavno prestrukturiranje proizvodnje v tozdu Lepenka, ki pa je bilo zavrnjeno, lahko rečem, kar na “nesramen” način. S tem so nam odvzeli tudi voljo, da bi še kaj predlagali. Bil je to že konkreten predlog, ki smo ga sedaj, ko tudi sam sodelujem v marketingu že delno popravili, kajti spremenili smo pristop k cenam. Ta je bil, po mojem prepričanju, pred tem izredno pasiven in je povzročal tudi veliko škodo, kljub temu, da je tozde dejansko posloval uspešno. Ta predlog je potrebno sedaj ponovno obnoviti in realizirati tisto, kar je bilo nekako že dogovorjeno ter tudi obetavno, kar se dohodka tiče. Načeli pa smo tudi več dru-

gih zadev in podali konkretne predloge. Od teh predlogov se sedaj realizira nov program HERMES, s katerim pričnemo v oktobru na razstavi INTERBIRO v Zagrebu, nakar pričnemo s celotno prodajno aktivnostjo. Smatram, da bo ta program predstavljal realizacijo dosedanjega dela pri pripravah sprememb naših proizvodnih programov.

HITREJE SE MORAMO LOTITI NOVEGA PROGRAMA S KAŠIRANJEM V TOZDU KARTONA-ŽA RAKEK

To je samo en del aktivnosti, zato je potrebno tudi na vseh ostalih področjih zadeve nadaljevati ter tudi še marsikaj na novo začeti. Tako imamo v veliki krizi proizvodni program pri izsekanju embalaže na Rakeku. Že pred več kot pol leta smo v tem tozdu dobili napravo za kaširanje, pa še sedaj ni izkoriščena. Iloznosti v kapacitetah nam dajejo osnovo, da bomo razvili nov program, ki nam daje — kot to vsi ocenjujemo, lepo perspektivo, saj na njem tudi uspešno prosperira ISTRAGRAFIKA v Rovinju. KTL ima tako za ta program že pol leta skoraj enake možnosti, pa se nalog za izvajanje loteva le prepočasi."

ČE SE NEKE STVARI LOTIMO NA PRAVI NAČIN, LAHKO TO TUDI SEDA, SEVEDA Z NEKO LIKO VEČ TRUDA OSVOJIMO

Ali nam za uspešen nadaljnji razvoj primanjkuje tudi potreben strokovni kader?

"Vsekakor je tudi to določen razlog. Sedaj namreč skoraj povsod delamo proizvode manjše zahtevnosti. Vse pa kar želimo izdelovati na novo, posega v zahtevnejše proizvode, ki imajo tržne prednosti pred ostalimi in ki tako tudi predstavljajo dohodkovno prednost. Vendar so to praviloma proizvodi, ki zahtevajo večjo strokovnost, saj so tehnično bolj zahtevni. Vendar pa imamo tudi za proizvodnjo teh dokaze, da znamo s tem kadrom osvojiti tudi zahtevne proizvode. Dober primer take osvojitve je izdelava cilindričnih tekstilnih cevok v DE-20 tozda Kartonažna. Tu smo sicer z obilico truda (bilo je potrebno več kot deset poizkusov) pripravili program, ki ga sedaj izvajamo za izvoz na Čehoslovaško in za nekatere domače kupce, in ki je tako terjal mnogo naporov, da smo ga dokončno osvojili. Zato naj povežemo ta primer rečem: "Če se neke stvari lotimo na pravi način, lahko to tudi osvojimo!" Isto velja torej tudi za proizvodnjo kaširane embalaže, ki bo imela svojo osnovo v tozdu Valkarton iz izdelavo mikrovala. Tu je celotni program, kar se tehnologije tiče že tako blizu, da bomo že začetkom prihodnjega leta v stanju proizvajati to embalažo v velikih količinah. Manjkajo nam le še vse nadaljnje tehnološke priprave in seveda na drugi strani tudi prava izdelkov, design ter trg — za koga proizvajati. Vendar ugotovljamo, da je ta program v svetu

izredno uspešen in predstavlja pomemben delež v proizvodnji valovitega kartona. V Jugoslaviji pa je skoraj neznan, saj je zaenkrat ISTRAGRAFIKA edini pomembni proizvajalec takšne embalaže. Moramo pa zato vsi vložiti veliko priprav, da bomo s tem čimprej uspešno nastopili na trgu."

V PRIHODNJEM LETU MORAMO OBČUTNO POVEČATI IZVOZ

"Smatram, da je potrebno izreči tudi nekaj besed o vprašanju izvoza in s tem povezanega uvoza. Že tretje leto se nam namreč dogaja, da zmanjšujemo izvoz. Dejansko ga zmanjšujemo, čeprav se finančno prikazan v dolarjih ne zmanjšuje oziroma smo na enaki ravni. Leta 1985 smo tako imeli 10,6% izvozne proizvodnje, lansko leto 5%, dočim se nam je letos ta procent zmanjšal že na 3,6. To pa se odraža na posledicah, da imamo še komaj možnost, kakšno stvar uvoziti. Če pa potrebne stvari uvažamo s pomočjo drugih, pa to pomeni, kar za 60 ali več odstotkov dražje. To od nas zahteva, da moramo tudi ta del poslovanja pri nas drugače urediti. Za prihodnje leto moramo načrtovati bistveno večje povečanje izvoza — naj rečem morda kar za 50%, če si namreč hočemo zagotoviti tudi potreben

uvoz. Pričakujemo spremembo devizne zakonodaje, ki mora spremeniti sedanjo izredno neugodno stanje za nas proizvajalce. Smatram, da imamo za tak optimističen načrt tudi dobre izgleds s pripravljenostjo naših dobaviteljev surovin, ki nam iste za predelavo namenjeno izvozu nudijo po ugodnejših cenah kot pa so cene za domači trg. Prav tako pa se že kažejo tudi ocene, da bo možno proizvode izvažati po cenah, ki bodo vsaj pokrivalo vse stroške, če že ne dajale neke posebne akumulacije. In predvsem je tu potrebno poudariti, da nam izvoz novih proizvodov kot so registratorji — katerih nova proizvodna linija bo kmalu stekla ter izdelki iz mikrovala (izvoz v Grčijo) ves ta načrt, še toliko bolj optimistično potrjujejo. Imamo pa pri tem še načrt v zvezi z izvozom, kot je to na primer sodelovanje s Kubo. Le-ta je dosedaj embalažo za sadje dobivala iz SSSR, vendar so ugotavljali, da je bila zelo slaba, zaradi česar iščejo nove dobavitelje. Ker Kuba praviloma z zapadnimi državami ne sodeluje, smo mi od socialističnih držav najbližje morju in tako kar poklicani, da se vključimo v ta posel, ter tudi mislim, da imamo dovolj možnosti proizvajati potrebno embalažo v ustrezni kvaliteti."

V TOZDU VALKARTON BOMO SAMI USPOSOBILI STROJ ZA IZDELAVO MIKROVALA

Kje bomo proizvajali mikroval?

"Mikroval se bo proizvajal na kartonskem stroju v tozdu Valkarton. Po izvedeni rekonstrukciji našega kartonskega stroja PETERS bomo namreč sami, z ostanki agregatov, ki bodo ostali po tej rekonstrukciji in z nekaterimi lastnimi manjšimi dodelavami pripravili stroj, ki bo usposobljen za izdelavo mikrovala."

KOMU TOVARIŠ CAF PREDAJATE ŠTAFETNI INTERVJU IN PO KAKŠNI TEMATIKI?

"Menim, da naj bi delavci iz prodajne službe, ki je v tem času najbolj na udaru izvajanja potrebnih aktivnosti za izboljšanje stanja v KTL, podali sami svoje mnenje, zaradi česar predlagam, da nam Drago KOROŠEC kot vodja ene izmed delovnih grup v prodaji, s svojega stališča osvetli, kakšna je situacija kot jo ugotavljajo na trgu in kakšne predloge dajejo za svoj segment prodaje?"

Razgovor vodi in pripravi
za objavo:
Milan SEME

DNEVNE NOVICE

(DELO — 30. septembra 1987)

Rikova novost: stiskalnica za odpadni papir

LJUBLJANA, 29. septembra — V prostorih nove Kartonažne tovarne na Letališki cesti, so predstavniki ribniškega Rika in Emona Commerca tozdi Globus predstavili novo stiskalnico za odpadni papir, ki je plod skupnih prizadevanj. Stiskalnica lahko balira vse vrste odpadnega papirja, ki ga stisne na do dvajsetkrat manjšo prostornino. V prihodnjem letu nameravajo v Riku izdelati trideset takih stiskalnic za domače tržišče, vsaj pet za italijanske kupce, na vzhodnem trgu, kjer je Riko s svojimi izdelki že močno prisoten, pa bo ta stiskalnica pomenila izpopolnitev Rikovega programa. (Foto: Janez Zrnec)

★ SAMOUPRAVLJANJE ★

S 17. redne seje delavskega sveta delovne organizacije
24. 9. 1987

Delavski svet je sprejel konkretne zadolžitve za izboljšanje poslovanja

Delegati delavskega sveta delovne organizacije so se zbrali na svoji 17. redni seji dne 24.9.1987.

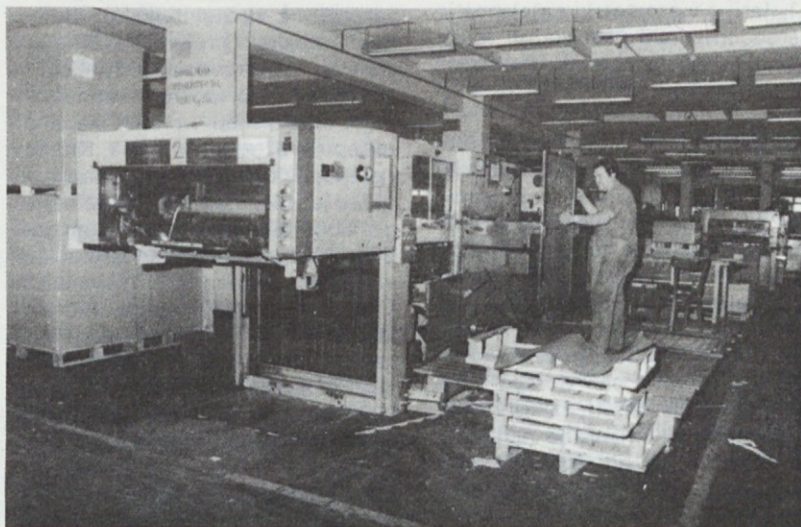
Po sprejetem dnevnem redu so najprej poslušali poročilo predsednika delavskega sveta o realiziranju sklepov; v nadaljevanju pa še obravnavali poročilo volilne komisije delovne organizacije o izidu nadomestnih volitev za delegate delavskega sveta delovne organizacije, verificirali mandate novoizvoljenim delegatom; ter o izidu referendumu za sprejem dokončnega predloga samoupravnega sporazuma o spremembah in dopolnitvah (I) samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo; sprejeli informacijo o poslovnih rezultatih delovne organizacije v obdobju julij – avgust 1987 z oceno za mesec september; informacijo o nadaljevanju postopka za izločitev tozda Tika ter imenovali člana v komisijo za pripravo samoupravnega sporazuma o ureditvi medsebojnih pravic in obveznosti med tozda TIKO, ki se izloča in ostalimi tozdi v sestavi delovne organizacije in kot zadnjo točko obravnavali in zavzeli ustrezen sklep v zvezi z vlogo tovariša Starleta za odstop s funkcije delegata finančnega odbora delovne organizacije.

Iz razprave delegatov in obilice izpostavljenih problemov na temo poslovanja in gospodarjenja lahko zaključimo, da je osrednja točka 17. seje delavskega sveta prav in-

formacija o doseženih poslovnih rezultatih.

Pa si v kratkem preberimo o čem vse je tekla razprava.

V uvodnem poročilu je tovarišica Brankova poudarila, da so rezultati poslovanja, doseženi v mesecu avgustu še slabši kot julijski. Poleg temeljnih organizacij Kartonažna Ljubljana in Jelplast Kamna gorica, ki poslujeta z izgubo, se je pridružil še tozda Kartonaža Rakek. Ugotovljeno je, da je nastala situacija posledica premajhne proizvodnje oziroma realizacije. Beležimo precejšen izpad. Ob približno 60% izkoriščenosti kapacitet, visokih stroških, zaostrenih pogojih gospodarjenja, ki se še zaostrejejo ter ob 130% obrestni meri (od 1.10. 1987) dalje, kaj to pomeni za tozda Kartonažna, ki je močno zadolžena, ni treba posebej poudarjati ter ob ostalih problemih, z doseženimi rezultati ne moremo biti zadovoljni. Program navite embalaže v tozdu Kartonažna izkazuje v mesecu septembru bistveno izboljšanje. Ugodnejša je situacija tudi na področju potiskane embalaže. Realizacija, dosežena v prvi polovici meseca septembra, je tolikšna kot je bila avgusta ves mesec. Poudarjena je bila ugotovitev, da v potiskani embalaži še vedno niso izdelana vsa naročila v zahtevani kakovosti. V temeljni organizaciji Kartonaža Rakek so problematična naročila. Beležimo precejšen izpad. Svoje poročanje je tovarišica Brankova zaključila z oceno, da septe-

Proizvodnja na izsekovalnem stroju BOBST v tozdu Kartonažna Ljubljana.

mbersko izboljšanje rezultatov ne more pokriti izgube – zlasti to velja za ljubljansko temeljno organizacijo, kjer se še vedno določeni ukrepi ne izvajajo kot bi se morali.

Razpravo je nadaljeval Marjan Caf in dodal, da gre dejansko temeljne organizacije Kartonažna, Jelplast in Kartonažo izpostaviti kot problematične. Predvsem še Kartonažo Rakek, kjer je že daljši čas trajajoče stanje pomanjkanja naročil in obseg proizvodnje zaostaja za cca 200 ton mesečno. V tozdu Kartonažna je bil glavni razlog v zelo slabem pristopu k planiranju odsotnosti. Izpad proizvodnje je bil tolikšen, da s tako proizvodnjo ni možno pokriti stroškov. Tudi tozda Jelplast ima premajhno proizvodnjo; razlog je tudi v pomanjkanju materiala. V tozdu Lepenka so bile težave s sivo lepenko, vendar je rezultat dober, stanje se izboljšuje in že naslednji mesec lahko pričakujemo še boljši rezultat. Na osnovi teh rezultatov je predvideno, da bo koordinacijski svet sprejel določene ukrepe, tudi kadrovskega značaja. Spremembe so potrebne tako v delovni skupnosti kot temeljnih organizacijah, kjer je potrebno podvzeti določene ukrepe za doseganje nivoja proizvodnje, ki bi zagotavljala ustrezen dohodek.

Delegatka temeljne organizacije Embalažni servis Koper je v nadaljevanju predstavila rezultate njihovega poslovanja. Ta temeljna organizacija dosega v navedenem obdobju 92% fizičnega obsega proizvodnje primerjalno na plan. Podatek je toliko bolj zanimiv, ker ugotavljamo, da predelovalci nimajo dovolj naročil. Situacijo v tozdu Kartonažna pa je ocenila kot nedopustno, da se pridobljena naročila ne realizirajo zaradi notranjih intrig. Ne moremo samo ugotavljati zakaj nekaj ni in da moramo določene premike narediti. Na tem bi morali bedeti že vse doslej in pokazati na direktno ljudi, če leti ne odgovarjajo.

Delegat tozda Kartonažna Ljubljana je postavil vprašanje možnosti izterjave dolgov, ki so za to temeljno organizacijo precejšnji ter kakšni so rezultati sanacijske komisije, z ukrepi katere naj bi se odpravile motnje oziroma izboljšalo stanje v tej temeljni organizaciji.

V odgovoru je bilo navedeno, da se stanje terjatev v primerjavi s preteklim mesecem praktično ni spremenilo. Stanje terjatev je v tej temeljni organizaciji najslabše zato, ker se plasira proizvodnja v celoten jugoslovanski prostor (kako je s plačili v drugih republikah, pa dobro vemo). Poslužujemo se vseh možnih "mehanizmov" za izterjavo, pripravljen je program obiskov naših dolžnikov itd. Kar pa zadeva realiziranje sanacije pa je bila dana ugotovitev, da se program v nekaterih aktivnostih izvaja, prepočasi pa brez dvoma na področju zalog, razreševanje kadrovske težave, standardizacije materialov. V tozdu je prisotno neko stanje sumničen, da so nekateri delavci soudeleženi pri stvarih, ki so se v tozdu dogajale, kar pa tudi ne deluje pozitivno pri razreševanju celotne problematike. V zvezi z izgubo tozda Kartonažna je bila dana ugotovitev, da praktično polovico izgube predstavlja reklamacija v zvezi s poslom za Alkaloid.

Situacijo poslovanja temeljne organizacije Kartonaža Rakek je predstavil Mirko Urbas in razpravo nadaljeval z ugotovitvijo, da je v mesecu marcu ta tozda dosegel največji fizični obseg proizvodnje – 1.200 ton; v mesecu avgustu letošnjega leta pa najnižji obseg – 672 ton. Glede na situacijo se je že ob ugotavljanju rezultatov za prvo polletje, pristopilo k pripravi ukrepov, ki pa niso izvedljivi in sicer so bili normativi na posameznih strojih zaostreni tudi do 40%.

Vendar pa v dani situaciji, ko tečejo stroji samo v eni izmeni, le nekaj ur dnevno ali stojijo, teh

normativov ni možno uvajati. Predpogoj je zadostno število naročil. Tovariš Urbas je še nadaljeval, da je temeljna organizacija proizvodnje kakršno dosega danes, dosegala v preteklosti — pred 11. leti — v prostorski omejenosti, nemodernizirani proizvodnji (brez izsekovalnega avtomata, fleksotiskarskega stroja itd.):

Delegat temeljne organizacije Val-karton Logatec je nadaljeval razpravo z ugotovitvijo iz svoje temeljne organizacije in sicer, da je Val-karton finančno dobro stoječa tozda, vendar pa ugotavljajo, da fizični obseg proizvodnje pada. Če je ob vedno manjši realizaciji dosežen dober dohodek, je to pokazatelj, da se nivo cen dosega. Vse večkrat pa je slišati, da je ravno cena tista, ki zmanjšuje naročila. Odločiti se bo potrebno ali smo prepoceni ali predragi — politika cen.

V smislu gornje ugotovitve je tovariš Caf odgovoril, da je vprašanje cen v naših razmerah gospodarjenja, ko je inflacija 130 in več, izredno problematično. Usklajevanje cen poteka kvartalno z grupacijami. Konkretno za tozda Valkarton in Kartonažo, kjer ugotavljamo nazadovanje fizičnega obsega, gre za kadrovske probleme, ki je prisoten že od sredine letošnjega leta. Izgubljali smo stik s tržiščem. Kot svojo slabost moramo vzeti tudi to, da stikov s kupci ne držimo dovolj aktivno. Imamo tudi primere, ko gre za propust, ko nismo znali kupca obdržati (cene, roki, skratka naša solidarnost). V utemeljenost navedb je bilo potrebno s konkretnim primerom Mehanotehnike, kjer smo bili izključni dobavitelj, danes pa le 40% — valovita embalaža ter primerom Perutnine Ptuj, kjer smo kupca izgubili v celoti. Poleg teh napak pa se tudi na novo zakonodajo nismo pravočasno pripravili oziroma se ne prilagajamo kot bi bilo treba (poslovanje z minimalnimi zalogami).

V zvezi z razreševanjem celotne problematike v tozda Kartonažna je tovariš Vode nadaljeval razpravo, da bi se bilo potrebno v večji meri poslužiti inštituta prerazporeditve, kajti vse več ljudi je pod pritiskom disciplinske odgovornosti, kar pa negativno vpliva na iz-

polnjevanje delovnih obveznosti in avtoriteto, ki bi jo morali imeti. Nekatere nakazane rešitve bi morali izpeljati bolj vehementno.

Tovarišica Čerinova je nadaljevala razpravo z ugotovitvijo, da določeni kadrovske premiki so bili (kar zadeva obratovodski funkciji), vendar pa niso sporne samo te naloge. Razmišljati bi bilo treba o ukrepu družbenega varstva. Kot že rečeno, je določena struktura ljudi, ki je opravljala vodstvene naloge, obremenjena z odgovornostjo. S strokovnim kadrom je ta tozda že vrsto let v "manjku". Tovarišica Čerinova ocenjuje, da bi morala številčno tako velika temeljna organizacija kot je Kartonažna, imeti vsaj 5 ali 6 delavcev z visoko izobrazbo, ki bi enote strokovno vodili. Naslednje pereče vprašanje je zasedba del in nalog individualnega poslovnega organa temeljne organizacije. Pravladuje velik pesimizem, da bi kandidata dobili. Naslednji razlog, ki nakazuje potrebnost ukrepa družbenega varstva je ta, da je marsikateri predlog dan v smislu kadrovskih ali drugih rešitev, vendar je prišlo do problema ali na delavskem svetu ali so opirale družbenopolitične organizacije in v primeru ukrepa družbenega varstva bi določene pravice mirovale in bi "sanatorji" stvari razreševali lažje.

Tovariš Gregorič, delegat iz tozda Kartonažna Ljubljana se pridružuje navedbam tovarišice Čerinove in podaja ugotovitve, da se doslej resnično ni posvečalo nič pozornosti delavcem, ki so se odločili za odhod iz tozda. Nihče se z njimi ni predhodno pogovoril, niti jih skušal zadržati. Kar pa zadeva pridobitev novih kadrov, je dejansko vprašljivo, ker imamo poleg navedenega, neurejeno tudi področje nagrajevanja. Na podano vprašanje ali brez uvedbe ukrepa družbenega varstva ni perspektivno izgledov za izboljšanje stanja v tozdu, je tovariš Caf odgovoril, da bo koordinacijski svet oblikoval enotno stališče; člani poslovnega odbora pa se strinjajo, da druge rešitve ni. Eksperimentirati v nečlogled ne moremo. Poudaril je dejstvo, da smo pred selitvijo proizvodnje, novimi obveznostmi, v manjku kadrov itd.

Delegat iz tozda Valkarton je predlagal, da bi v okviru delovne skupnosti skupnih služb našli primerne delavce, ki bi bili pripravljeni delati, kajti od samega ukrepa družbenega varstva si kaj dosti ne moremo obetati. Na podan predlog je tovarišica Čerinova odgovorila, da so že bile določene kombinacije znotraj lastnih kadrov, vendar pa žal interni kader, katerega tudi sami izobražujemo, nima prave cene. O situaciji v tozdu je redno informiran občinski komite ZKS in od njih ter ostalih družbenopolitičnih skupnosti se pričakuje, da bo predlagan nekdo, ki je poznavalec na tem področju z določenimi izkušnjami.

Po obširni razpravi, katere rezime smo skušali predstaviti, je predsednik delavskega sveta strnil obravnavo poslovnih rezultatov v sklep z naslednjimi ugotovitvami:

- da se predsanacijski programi v tozda prepočasi in pomanjkljivo izvajajo, zato DS DO terja, da dela na programih tečejo z večjo dinamiko in se čimprej zaključijo oziroma po potrebi programi dopolnijo;

- da se vodstvo delovne organizacije, strokovne službe v delovni skupnosti in tozda (posebej v tistih temeljnih organizacijah, kjer je prisotno poslovanje z motnjami) zadolžijo za pripravo in sprejetje dodatnih ukrepov za odpravo pomanjklivosti s posebnim poudarkom na povečanju fizičnega obsega proizvodnje;

- da se takoj preveri realizacija predsanacijskega programa in ob

S skupnega zbora delavcev TOZDA Kartonažna Ljubljana

Po sprejetju sanacijskih ukrepov se že kažejo prvi pozitivni rezultati

Sklicu skupnega zbora delavcev temeljne organizacije Kartonažna Ljubljana je botrovala skrajno kritična situacija v TO. Zbora, ki je potekal 9. oktobra 1987 se je udeležil tudi predsednik skupščine občine Ljubljana Center Borut Plavšak.

Uvodno informacijo o trenutnem položaju temeljne organizacije je podal namestnik direktorja temeljne organizacije, Milan Kavkler. Povedal je, da smo polletje nekako uspeli skleniti s tako imenovano "pozitivno nulo", vendar ne smemo zanemariti dejstva, da predvsem zaradi ugodnejše ekonomske politike in sodelovanja ostalih temeljnih organizacij. Takoj nato pa smo ponovno zabredli v težave, tako da zdaj znaša izguba v osmih mesecih letošnjega leta že skoraj 470 milijonov. To pa je vsota, nad katero se bo treba zamisliti, saj je vprašljivo kako bo tako izgubo lahko temeljna organizacija sploh prenesla.

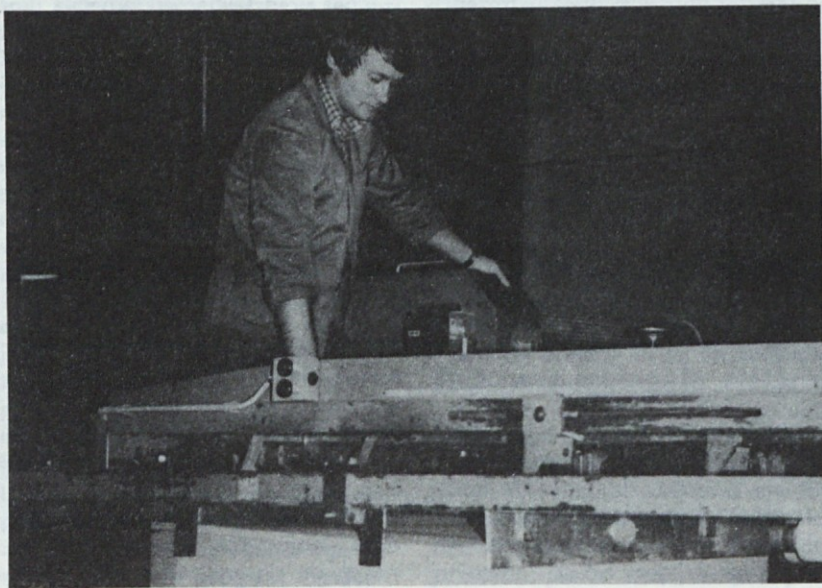
tem dokončno odloči o možnosti uvedbe ukrepa družbenega varstva (o tem naj se dokončno izreče poslovodstvo in družbenopolitične organizacije delovne organizacije) še posebej pa v tozdu Kartonažna Ljubljana;

- da se na predlog delegata iz tozda Kartonažna poslovodstvo delovne organizacije povabi na prvo sejo delavskega sveta tozda in utemelji razloge, zaradi katerih se nagiba k uvedbi ukrepa družbenega varstva za to temeljno organizacijo.

V nadaljevanju seje so delegati sprejeli informacijo, da se postopek za izločitev tozda TIKa iz sestave delovne organizacije KTL nadaljuje ter v komisijo za pripravo samoupravnega sporazuma o uređitvi medsebojnih pravic in obveznosti imenovali za člana Franca Vodeta.

Po kratki razpravi, v kateri so bili izpostavljeni razlogi Milana Sterleta za odstop od funkcije člana finančnega odbora delovne organizacije in dana ugotovitev, da se izpostavlja vprašanje potrebnosti tega izvršilnega organa delavskega sveta, je bil sprejet sklep, da se sprejme pobuda, da se v sklopu sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo razreši tudi vprašanje utemeljenosti oziroma smiselnosti nadaljnega obstoja finančnega odbora kot posebnega organa upravljanja.

Pripravila:
Sonja Končan

V nadaljevanju je tekla beseda o organiziranju delavnice za delavce z zmanjšano delovno sposobnostjo. Ugotovljeno pa je bilo, da za to ne potrebujemo le prostor, temveč tudi ustrezen program dela, katerega pa je zaradi konkurenčnosti težko dobiti.

Zboru je prisostvoval tudi pred kratkim imenovani predsednik kolegijskega poslovnega organa Kartonažne tovarne, Miroslav Samardžija. Po pozdravnem govoru, je prisotne soočil s trenutno kritično situacijo, ki kaj lahko vodi k uvedbi prisilne uprave. Zato se je treba kaj hitro dogovoriti, ali smo se sposobni rešiti brez prisilne uprave. "Čeprav ste vi delavci za nastalo stanje najmanj krivi, se od vas največ zahteva. Vso težo krivde za nastali položaj pa bodo morali nositi prejšnji vodilni delavci", je dejal, ter nadaljeval, da v temeljni organizaciji vladajo neurejeni odnosi, o čemer po svoje pričajo tudi razna anonimna pisma. Zago-

tovil je, da bodo vse nepravilnosti, kraje itd., ki so se dogajale v temeljni organizaciji tudi obravnavane, ne samo znotraj temeljne organizacije, temveč tudi na Upravi za notranje zadeve, za posameznike pa bo uveden kazenski postopek. "Vendar", je poudaril, "kljub temu naj nas ne zanima toliko to, kar je bilo, temveč to, kar je pred nami. Zavedati se moramo, da je prav temeljna organizacije Kartonažna pomemben člen v verigi KTL in to toliko, da lahko vpliva na sam obstoj KTL. Prav zato morajo ves poudarek nositi nadaljnji razvoj, organizacija in čim boljše delo."

Za izboljšanje poslovanja so bili na zboru izpostavljeni trije ukrepi:

- ustvariti tolikšen dohodek, da odplačamo dolgove in izboljšamo osebne dohodke,
- delavce, ki so premalo zaposleni se prerazporedi, službe oziroma naloge, ki se podvajajo, se prenese v delovno skupnost,

– takoj se razveljavi vsa izdana soglasja za opravljanje popoldanskih obrti.

Prisotnim delavcem temeljne organizacije je spregovoril tudi predsednik skupščine občine Ljubljana Center tovariš Borut Plavšak. Ta je v svojem pogovoru z delavci dejal, da skupščina občine spremlja delo tako temeljne organizacije kot celotne delovne organizacije, da pa občina s pozicije, kakršno ima, in v težavah, kakršnih smo, težko pomaga. "Dohodek ustvarjate le vi sami", je dejal ter zagotovil, da bo občina prisluhnila vsem nastalim težavam. Kljub vsem krizam, ki jih imamo, pa je izrazil upanje, da se bo temeljna organizacija s tehnološkim znanjem, s katerim razpolaga in z dobrimi stroji ter boljšo organiziranostjo izkopala iz težav.

To, da smo zgradili nove tovarniške prostore z lastnimi sredstvi je samo pohvalno in razveseljujoče, je dejal, ter menil, da lahko prese-

litev v nove prostore pomeni tudi nov začetek.

V zvezi z anonimnimi prijavami, ki prihajajo tudi na njegov naslov pa je pozval delavce, da če imamo kakšne težave ali imajo kaj povedati, se lahko zglasijo pri njem

osebno ali pa ga pokličejo po telefonu. Na medklic delavke, da mora biti delavec pač tiho pa je zagotovil, da se bo glas delavca, ko bo ta imel kaj povedati, tudi slišal.

Iz razprave delavcev je bilo razbrati precejšen optimizem in pripravljenost, da se z boljšim in resnejšim delom izkoplje iz težav, v katere smo zabredli. To, da ni ostalo samo pri zapisanem, in papir vse prenese, smo dokazali, saj se po sprejetju sanacijskih ukrepov že kažejo prvi pozitivni rezultati. Tako, da nam ni treba več razmišljati o prisilni upravi...

M. U.

sindikat - ZK - ZSM - varstvo dela - SLO - družbeni standard - vesti - kadrovske novice - intervju - anketa - sport - SLO - družbeni standard

Razvoj tovarne za lepenko in papir na Količevem pri Domžalah

V tovarni smo pričeli z montažo kartonskega stroja firme Bruderhaus

(5. nadaljevanje)

Od firme TITAN sem kupil licenco za hidrocentralo "Bistrice" na Duplici. Direktor firme mi je prodal Duplico, ker takrat ni dosti koristila in mu je za njegovo tovarno zadostovala že višje ležeča hidrocentrala. Kot rečeno, sem kupil licenco in postavil centralo z dvema turbinama firme Voith, izdelanima za obratovanje na koncu predpisanega kanala. Oba dela tega kanala, dovodni in odvodni, v dolžini cca 650 m, ter solidno zgrajeno zgradbo za elektrarno je zgradila Ljubljanska gradbena družba, katere predstavnik je bil stavbenik Ivan Bricelj. Kot gradbeni vodja je vodil sprva vsa dela. Stavbenik Brenner, pozneje pa stavbenik Karlovšek, ki je mene tudi zastopal pri instalaciji strojev. Gradilo se je leta 1926. Četudi je bilo takrat slabo – mokro vreme, se je celotna zgradba v redu dovršila. Moji monterji so obe turbini mojstersko vzidali. Skupaj sta imeli 320 KM. V prvem nadstropju je bilo stanovanje električarjev paznikov. Elektrarna je bila na daljavo cca 5,2 km zvezana z daljnovidom do Količevega. Vsled prenizke napetosti generatorja (3000 V) sem moral uporabiti precej močno bakreno vrv v teži okoli 7 ton. Za zaščito proti atmosferskim motnjam sem nabavil dušilke z aluminijastimi tuljavami, kar je bilo takrat novost.

V gostilno ob Duplici sem poklical vse posestnike, ki so prišli v počtev, da se na njihovi zemlji postavi drogovni daljnovoda. Okrajni glavar, dr. Ogrin, je dogovor oblastveno odobril. Sprejeti pa sem moral razne obveznosti do posestnikov.

Tako je bil speljan dovod elektrike iz Duplice na Količevo. Naprava je bila za 3000 V po transformaciji, v tovarni na Količevem pa je bila napetost spremenjena v običajnih 380/220 V. Igrala je veliko vlogo pri dokončni ureditvi pogona proizvodnega stroja na Količevem.

Z dovoljenjem poštne direkcije v Ljubljani sem napeljal posebno telefonsko linijo med Ljubljano in Količevim, da sem imel stalno zvezo s tovarno tudi ponoči, če bi se kaj posebnega pripetilo.

Stanovanjskih hiš je bilo pet.

Voda Mlinšče oziroma Bistrice ni bila čista, posebno ne, kadar je voda narasla. V Kamniku je delala usnjarna, ki je tudi večkrat napravila vodo nečisto. Moj izdelani papir pa je moral biti vedno posebno čist, posebno tisti, ki se uporablja za litografiranje v različnih barvah. Majhen, očem komaj viden madež povzroči, da postane, posebno pri tiskanih barvah, papir neuporaben. Zato sem se s firmo Latzel iz Kutscha na Dunaju dogovoril za izdelavo naprave za čiščenje vode. Najprej je voda pritekla iz Mlinšče v useplinske bazene, kjer se je umirila. Obenem je odložila prvo umazanijo, fini pesek in primesi. Potem je voda otekala v stavbo, v kateri so bili nameščeni trije peskovni filtri s strojnimi napravami za občasno regeneriranje onesnaženih filtrov. Montirani so bili avtomatski signali, optični in akustični, kateri so nakazali potrebo po snaženju, delovanju črpalk in podobno. Za te signalne naprave je izdelal načrte naš strokovnjak ing. Trost, izdelane pa so bile v delavnicah v tovarni. S celo napravo

sem bil zelo zadovoljen, ker je očiščena voda v vsakem pogledu ustrezala. Pridobil sem do 6m³ čiste vode na minuto.

Kot rečeno je delovala na Količevem začasno tovarniška turbina 120 KM, na Duplici 320 KM, Lanz lokomobila 110 konj. Južno od tovarne, pri sedanjem mlinu, je bila postavljena za črpalko še vodna turbina 50 KM, ki je avtomatično delovala in je edina, ki je bila izdelana v Strojnih tovarnah. Dalje je sodeloval Pankerwerk za 1800 kg in Duer and Gehre za 1000 kg pare na uro.

Za nov, velik kartonski stroj sem moral napraviti novo zgradbo ter novo dvonadstropno dvorano za stroje in sortiranje. Celokupna zgradba je stala na levi strani Mlinšče, v dolžini 128 m, v tem, ko je tovarna za lepenko, z malim strojem, stala na desnem bregu in je merila v dolžini le 85 m. Nove zgradbe za kartonski stroj in holandce je postavil zidarski mojster Seršen Ivan, sortirnico pa Ljubljanska gradbena družba.

V novi dvorani sem ob kartonskem stroju postavil še tekoče nosilce za olajšanje montaž. V severnem delu te dvorane so bili postavljeni novi stroji, tako v parterju kot v prvem nadstropju, to je najvažnejši stroj za pripravo materiala za bodoči glavni kartonski stroj. V parterju so bili postavljeni novi dobilci materiala in drugi čistilci, vezani s prvim nadstropjem, v katerem so bili nastanjeni veliki holandci. Obtočne črpalke so vezale novi kartonski stroj z različnimi kadmami, v katerih se je nabirala pripravljena snov.

V srednji dvorani je bil prostor za kartonski stroj, na koncu t.j. južnem delu, pa so stali zopet razni drugi stroji, rezalci kartona in papirja, kalandri, navijalci itd. V parterju in prvem nadstropju na jugu dvorane se je sortiral, štel in pravilno zlagal papir. Tu se je vedno takoj opazilo, če je bil narejen slab papir. Dvorane so bile vezane z dvigalom. Vse so bile opremljene z mizami.

Vse energetske naprave t.j. vodne elektrarne, elektrodelavnice, prekrbo s fabrikacijsko vodo in pitno vodo je vodil Vidmar Franjo, ki je prišel na Količevo leta 1927, bil je zelo natančen v svojem poslu in iznajdljiv, kasneje pa je prevzel še termo-elektrarno in papirne naprave. Začel je z obratovanjem HE Duplica, uredil prvo trafo postajo in električne pogone v tovarni. Za tovarno je napravil tudi lepe stranske svetilke, ki sem jih dal vlivati v Ljubljani. Ograje na hodnikih so dobile praktične opore, za katere je skrbel Škrjanec.

V dvorani je bilo vse pripravljeno za glavno montažo. Ne smem pozabiti, da bi ne omenil na tem mestu stavbenika Jožeta Karlovška, ki je bil moja desna roka in mi je povsod pomagal. V mojo tovarno je vstopil leta 1926., ko sem gradil elektrarno na Duplici, kjer se je prvič uveljavil pri teh delih kot gradbeni vodja, uslužbenec že pri Ljubljanski gradbeni družbi. Od tam je prišel k meni v službo na Količevo, kjer je potem vodil vsa gradbena dela kot projektant in gradbeni vodja. Vršil je tudi razna ostala tehnična dela in bil moj zaupnik. Imel sem ga vedno bolj rad in sem zelo cenil njegove sposobnosti. Bila sva si velika prijatelja. Vse kar je bilo važnega je vodil on. Delal je z menoj do konca in me veselil, da se je pozneje tudi po vojni v novih razmerah uveljavil.

Vsa velika oprema je bila priprav-

ljena in skoraj vsi postranski stroji že montirani, ko je srečno prispel v tovarno tudi kartonski stroj firme Bruderhaus, brezhibno izdelan.

Montaža stroja je bila hitro izvršena. Pomagala sta samo dva nemška monterja, vse drugo delo pa je bilo

izvršeno od naših monterjev in ključavničarjev, pod vodstvom vlega Škrjanca in Vidmarja.

Zadovoljen sem bil z vsemi. Stroj je bil v kratkem času gotov. Da so bili vsi pomožni stroji že postavljeni, sem že omenil in tako je prišla cela naprava v obratovanje. Tudi

Flottmann stroj je bil priključen.

Ta kartonski stroj je spravil Kocjančič v pogon leta 1927. Ima ime KS. Sprva je delal navadne sive in rjave kartone, potem pa se je kvaliteta vedno bolj izboljševala. Zaposloval sem še tudi strojevodje. Domači so se že priučevali. Od

inozemcev se spominjam delovodij Hebra in Rikarja, ki sta delala karton na novem stroju.

Končno se je izvršilo tisto, kar sem predvideval: zgradil sem kalorično centralo!

(se nadaljuje)

AIDS – ne okužite se zaradi nevednosti

Odgovori na vprašanja, ki vznemirjajo

KAJ JE AIDS?

AIDS je bolezen, pri kateri človek izgubi svojo naravno odpornost – to je obrambno zmožnost pred okužbami.

Zaradi zmanjšane odpornosti postane človek dovzetnejši za najrazličnejše okužbe ali rakasta obolenja, ki zdravega človeka ne bi prizadele v tako težki obliki.

KAJ POVZROČA AIDS?

AIDS povzroča virus, ki se imenuje HIV. Virus lahko v človeku dalj časa miruje. Tak človek je "zdrav nosilec" brez znamenj bolezni, vendar ga moramo smatrati za kužnega.

Čas od okužbe z virusom do pojava bolezenskih znakov (inkubacijska doba) je šest mesecev do pet let ali še več.

KAKO VIRUS DELUJE?

Ko virus prodre v celico, se vgradi v njeno dedno snov. Virusi se v celici množijo, iz nje izstopijo in okužijo nove celice.

KAKŠNA SO ZNAMENJA BOLEZNI?

- slabo počutje, dalj časa trajajoča povišana telesna temperatura, driska, hujšanje, nočno potenje, otekle bezgavke;

- pljučnice, ki so težko ozdravljive in se rade ponavljajo;
- pogoste okužbe z gljivicami (npr. soor), z virusom herpesa in paraziti;
- vrsta nevroloških znamenj.

KAKŠNA JE MOŽNOST, DA SE BO PRI OKUŽENI OSEBI RAZVIL AIDS?

Po dosedanjih podatkih kar polovica ljudi, ki so se okužili s HIV, zbolijo v prvih petih letih po okužbi.

KAKO SE VIRUS PRENAŠA?

Do okužbe pride samo tedaj, če virus pride v kri:

- s spolnimi odnosi z okuženimi osebami;
- z brizgalkami, iglami in drugimi ostrimi predmeti, ki so bili v stiku z okuženo krvjo (npr. narkomani);
- s prenosom z okužene matere na otroka v nosečnosti, med porodom in pri dojenju.

Z VIRUSOM, KI POVZROČA AIDS, SE NE MOREMO OKUŽITI!

Pri posegih v zdravstvenih organizacijah, pri dajanju krvi in prejetju krvi za transfuzijo ter pri presaditvi organov, pri družabnih

stikih v družini, na delovnem mestu, v javnih lokalih, na prevoznih sredstvih, v šoli in drugih kolektivih, pri rokovanju s hrano, z vodo, v bazenih, po zraku, po dotikih živali in po pikih mrčesa.

KAJ MORAMO IN ČESA NE SMEMO STORITI?

Dokler ne bo odkrito cepivo in učinkovito zdravilo, je poglavitno preprečevanje (preventiva).

PREVENTIVNI UKREPI, KI JIH IZVAJA ZDRAVSTVENA SLUŽBA:

- preiskovanje krvi in krvnih sestavin na prisotnost protiteles za virus;
- razkuževanje pribora za zdravstvene posege ter uporaba igel, brizgalk in drugega materiala za enkratno uporabo;
- prosvetljevanje in zdravstvena vzgoja prebivalstva.

PREVENTIVNI UKREPI, KI JIH MORAMO IZVAJATI VSI SPOLNO AKTIVNI MOŠKI IN ŽENSKE:

- izogibajmo se spolnih odnosov z osebami, ki jih ne poznamo oziroma ne poznamo njihovega zdravstvenega stanja. Pri spolnih stikih se izogibajmo zlasti odnosov v zadnjih in usta. Za-

pomnimo si, da se pri pravilni uporabi kondoma (preservativa) močno zmanjša možnost okužbe.

PREVENTIVNI UKREPI ZA OSEBE, PRI KATERIH OBSTAJA MOŽNOST, DA SO BILE ŽE IZPOSTAVLJENE OKUŽBI

(homoseksualni ali biseksualni moški, ki so pogosto menjavali spolne partnerje; osebe odvisne od droge, ki si jo dajejo v žilo; spolni partnerji navedenih oseb):

- omejite število spolnih partnerjev in pri spolnih odnosih zmeraj uporabljajte kondom (preservativ);
- ne izmenjujte igel in brizgalk, če se mamilom ne morete upreti. Uporabljajte igle in brizgalke za enkratno uporabo;
- ne posojajte in ne izposojajte si predmetov za osebno higieno: britvic, škarij, zobnih krtačk, rezil in drugih ostrih predmetov;
- par, ki si želi otroka, naj pred spočetjem opravi ustrezne preiskave;
- ne darujte krvi, tkiv, organov, semena.

Življenje z okuženimi osebami ni nevarno za nikogar, ki prihaja z njimi v stik pri običajnem družinskem življenju, družabnem življenju, na delovnem mestu in drugje. Če bi želeli še kaj izvedeti, vprašajte svojega zdravnika, ki vam bo odgovoril sam ali pa vas bo napotil k ustreznemu strokovnjaku.

Kako in kdaj v pokoj?

PRIPOROČAMO!

Pri Delavski enotnosti v Ljubljani bo v kratkem izšla zanimiva brošura z naslovom "Kako in kdaj v pokoj". Namenjena je vsem tistim delavcem, ki se bodo upokojili v naslednjih nekaj letih – do leta 1990 in tudi kasneje.

Če smo ugodoma zapisali "zanimiva", potem je treba zapisati še: nadvse koristna za bodoče upokojence, ki bodo iz nje izvedeli, kaj jih v prihodnje čaka in na kaj morajo biti pozorni pri odhodu v pokoj; koristna in potrebna pa tudi tistim, ki se poklicno ukvarjajo s tem, da bodočim upokojencem pomagajo in svetujejo pri tako pomembni odločitvi, kot je odhod v pokoj.

Avtor Jože Kuhelj, priznani strokovnjak s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja, v brošuri natančno – s konkretnimi primeri – pojasnjuje oblikovanje pokojninske osnove in odmero pokojnin, upokojitev zavarovancev, ki jim bo delovno razmerje prenehalo do 31. decembra 1989 in kasneje, ter upokojitev zavarovancev, ki jim je delovno razmerje prenehalo do 31. decembra 1986, pravico do pokojnine pa uveljavljajo do 31. decembra 1989 ali kasneje. Ob tem avtor pojasnjuje še najprimernejši čas za odhod v pokoj, ob koncu tudi pregled vsega, kar potrebujemo ob odhodu v pokoj.

Seminar za organizatorje športne rekreacije v Poreču od 18. 9. do 27. 9. 1987

Fakulteta za telesno kulturo v Ljubljani organizira vsako leto seminar za organizatorje športne rekreacije v OZD, KS in društvih.

Namen seminarja je redno organiziranje in vodenje športno-rekreativnih dejavnosti delovnih ljudi in občanov, ki naj bi postala sestavni del njihovega življenja in delovnega vsakdana.

Seminar je bil organiziran v Poreču v Zeleni laguni, ki ima precej lepo urejenih športnih objektov in naprav.

Program seminarja je obsegal praktični in teoretični del. V teoretič-

nem delu smo obdelali področja in metodike športne rekreacije, področje športno-rekreacijske medicine in organizacijo športne rekreacije v praksi. Iz teoretičnega dela smo na koncu seminarja opravljali pismene izpite.

Praktični del pa je obsegal cca 40 ur raznih oblik športno-rekreativnih dejavnosti kot: plavanje, tek, orientacija, jadrnanje na deski, nogomet, odbojka, košarka, tenis, balinanje, trim kabinet, streljanje ipd. Namen tega je bil, da se kot bodoči organizatorji športne rekreacije sami preizkusimo v raznih

športnih panogah in jih tako bolje spoznamo.

Sestava udeležencev seminarja je bila dokaj pestra. Bilo nas je kar 26, od tega 6 žensk in bili smo iz vseh koncev Slovenije, stari nekaj čez dvajset pa do 45–46 let. Razdeljeni smo bili v dve skupini.

Po zajtrku smo imeli približno eno uro predavanje, potem pa praktično udejstvovanje v eni od športnih panog. Po kosilu spet šport in potem predavanje do večerje.

Program je bil precej natrpan, vendar v omejenem času 10 dni in predvidenem programu, ki smo ga morali predelati, drugačen razpored skoraj ni bil mogoč.

Do pridobitve naziva "organizator športne rekreacije" mi manjka še zimski del tečaja, ki bo organiziran prihodnje leto.

Za nekatere (tudi zame) je bil seminar precej naporen. Osebnost sem premalo aktivna na športno-rek-

reativnem področju, poleg tega pa je bila v času seminarja v Poreču še strašna vročina. Seminar sem kljub vsemu dobro prestala. Prepričala sem se, kako prijetna in koristna je športna rekreacija in zato sem sklenila, da bom bolj aktivna na tem področju.

Nekaj o pojmu športne rekreacije

Beseda "rekreacija" je latinskega izvora in pomeni aktivni počitek, s katerim si človek obnavlja pri delu uporabljeno psihofizično energijo ter sprosti porušeno ravnotežje v svoji naravi. Drugače povedano, pomeni beseda "rekreacija" tudi tisto svobodno in organizirano aktivnost, ki fizično, psihično in socialno bogati, sprošča in obnavlja človeka ter ga pomaga oblikovati v vsestransko razvito osebnost.

Gibalna aktivnost, ki je prisotna pri vsaki športno-rekreacijski aktivnosti, je temeljni razlog, da so ljudje, delovne organizacije in širše

družbene skupnosti v večji meri zainteresirane za športno rekreacijo. Mnogi problemi sodobnega človeka so zaradi novega načina dela in krajšega delovnika prenešeni s področja dela na področje prostega časa. V tem je pomembna zveza med delom in športno rekreacijo. Športna rekreacija postaja vse bolj pomemben regulator med pridobljeno in oddano energijo, ker usposablja človekov organizem za ekonomičnejše delovanje organskih funkcij, s čimer ohranja oziroma pridobiva energijo, ali pa porabi tisti del energije, ki pri delu in drugih aktivnostih ni bila izrabljena. Dnevno razmerje med pridobljeno in oddano energijo je za normalno in uspešno življenje človeka izrednega pomena. Človek, ki porabi več energije, kot jo je s hrano uporabil, slabi in obnemore; če pa je porabil manj, se redi in izpostavlja nevarnosti, da zboli ali zaradi srčnega infarkta prezgodaj umre.

Urejanje razmerja med pridobljeno in oddano energijo je le ena od osnovnih funkcij rekreacije. Druga osnovna funkcija rekreacije je zadovoljitev osebnih interesov. Rekreacija pri tem ustvarja ravnotežje med dnevno monotonijo, ki nastaja zaradi ponavljanja vedno enakih dejanj, enakih misli, reakcij in pravo svobodo, to je svobodno gibanje, misli in reakcij. Razen tega pri sodobni proizvodnji človek ne more uporabljati svoje spretnosti in znanja v celoti, čeprav prinaša na delo svojo celotno osebnost. Zato si želi to spretnost in znanje pokazati izven dela na kulturnem, političnem, športnem in drugih področjih.

Rekreacija ne more biti izolirana vrednota človeške eksistence, ampak povezana z vsemi drugimi dejavnostmi človeka, predvsem pa z

delom. Športna rekreacija je v službi življenja predvsem zaradi svojega funkcionalnega značaja. Z njo si človek vadi funkcionalno stran svojih predvsem telesnih, pa tudi duševnih zmožnosti. Človek ne more uspešno delati, če nima brezhibnih in uglajenih funkcij telesa in duha. Pri športni rekreaciji človek giblje spontano, misli s svojo glavo in čuti s svojim srcem. Pri delu ali vsaj pri moderni proizvodnji teh možnosti ni ali pa so zelo omejene.

Nadaljnja funkcija rekreacije je zadovoljitev družbenih interesov. Pri tem gre za kulturne vrednote, za fizično sposobnost, za ustvarjalno delo, produktivnost, zdravje in obrambno sposobnost.

Cilj rekreacije ni samo, da dosežemo večjo produktivnost in da zdravimo posameznika in družbi škodljive pojave, ampak tudi, da bi bil človek pri delu in v življenjskem okolju takrat, ko ne dela, srečen, da bi bil z moralnimi, telesnimi in duševnimi sposobnostmi vreden in aktiven član družbe.

Športno rekreativna dejavnost bi morala postati v organizacijah združenega dela in delovnih skupnosti uresničljiva pravica vseh zaposlenih. Probleme športno-rekreativne dejavnosti delavcev bi morali zato pogosteje obravnavati samoupravni organi, zlasti takrat, ko sprejemajo srednjeročne in dolgoročne razvojne načrte in programe. V teh bi morala biti jasno začrtana pomen in vloga strokovnih služb za športno rekreacijo zaposlenih, delo na tem področju pa naj bi vodili organizatorji športne rekreacije v sodelovanju z zdravnikom, psihologom, sociologom, socialnim delavcem, tehnologom, ekonomistom, varnostnim tehnikom in drugimi.

I. L.

Tekmovanje strelskih ekip na letnih športnih igrah papirničarjev Slovenije – 1987 (tretji z leve – Alojz KUMAR – tozd Kartonažna)

Nagradna križanka

Nagrade za nagradno križanko v Glasilu KTL št. 10/87 – oktober:

1. nagrada 3.000 din
2. nagrada 2.500 din
3. nagrada 2.000 din
4. nagrada 1.500 din
5. nagrada 1.000 din

Rešitev nagradne križanke oddajte osebno ali pošljite po pošti z oznako "NAGRADNA KRIŽANKA" na naslov:

KTL – DG samoupravne zadeve in informiranje, 61000 Ljubljana, Čufarjeva 16, najkasneje do 17. novembra 1987.

Uredništvo

ŽREBANJE NAGRADNE KRIŽANKE IZ GLASILA KTL ŠT. 8–9/87

Minili so dopusti in naši reševalci so ponovno navdušeni nad reševanjem naših križank. Tako smo za

zadnjo križanko že prejeli 54 rešitev. Žrebanje smo izvedli 2. oktobra, ko so imeli srečo s pravilnimi rešitvami:

1. nagrada Majda Plevčak
3.000 din TOZD TIKa Trbovlje
2. nagrada Vesna Pangeršič
2.500 din TOZD TIKa Trbovlje
3. nagrada Andreja Mrzlikar
2.000 din DSSS
4. nagrada Jože Pečnik
1.500 din TOZD TIKa Trbovlje
5. nagrada Franc Sonc
1.000 din Tomiškova ul. 46
61231 Črnuče

Nagrajenci naj dvignejo nagrade v blagajni KTL – Ljubljana, Čufarjeva 16/III. nadstropje.

Pri zadnjem žrebanju smo bili ponovno primorani večkrat vleči številke reševalcev, saj jih je kar 12 imelo napake, toda v glavnem kar 8 pri besedi "preizkus", ko so namesto "z" napisali "s".

PRAVILNA REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE IZ GLASILA KTL ŠT. 8–9/87.

VODORAVNO.

MURN ALEKSANDROV, ILIRSKA BISTRICA, NS, AU, LEP, EGEJ, UTOVAR, NI, NANA, TEK, NAVTIK, NA, MESAR, NIT, IJ, IŠ, ONA, ON, PREIZKUS, NAPOR, STAJA, SPIRA, DIPOL, OTAVA, ISAR, NOL, TAROK, LIFT, VK, DRIM, OSEMNAJST, NO, KVOTA, RET, AHAT, ŠKAF, AA, VREDNOTA, REVA, TJULENJ, ANOFELES, PAG, ESTER, ODA, PREDMEJA, TEAM, KLIO, MIRTA, KK, ATHENAI, INA, SORA, ŽARKO, NEDELJA, OTO, MARS, GC, LI, ČO, MATIČAR, A, RA, MAG, AMARO, IL, ATA, PA, RAVEL, AZOT, INKUBATOR, ARE, NULA, RTANJ, LR, KI, KRALJ, LUANDA, KARO, KRJAVELJ, FANT, NA, ANANAS, II, DINARA, ORTO, ATN, SCILA, USKOK, ZET, AKAN, ŠTALA, IVO.

SLOVARČEK

AKAD

Stara prestolnica S. Babilonije, predhodnica Babilona

ANEVRIN

Vitamin B₁

IKBAL

Muhamed, 1873–1938, pesnik in politik v Britanski Indiji

INFULA

Bel volnen čelni trak starorimskih svečenikov

KENDO

Nekoč sabljaška umetnost samurajev, danes športni dvoboj

NAO

Rt v Španiji pri Valenci

OTOSKOPIJA

Preiskovanje ušesa z otoskopom

RIETI

Mesto v srednji Italiji severovzhodu od Rima

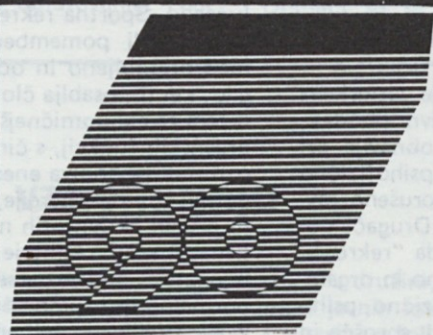
SCRIBE

Augustin – Eugene, 1791 – 1861, francoski dramatik (Fra Diavolo)

TJUMEN

Mesto v Sibiriji, najstarejša ruska naselbina v Sibiriji

Nagradna križanka

KTL, Industrija papirja in embalaže
Ljubljana, n.s.o.

GLASILO KTL – INDUSTRIJE PAPIRJA IN EMBLAŽE LJUBLJANA, IZDAJA DELAVSKI SVET DO KTL V NAKLADI 2350 IZVODOV:
IZHAJA MESEČNO, UREJA UREDNIŠKI ODBOR: JOŽICA BERNARD, DRAGO VIDEMŠEK, ALEKSANDRA STOJŠIN, CVETA AH-
ČIN TER GLAVNI, ODGOVORNI UREDNIK MILAN SEME; TISK KTL – TOZD TIK TRBOVLJE, UREDNIŠTVO: INFORMIRAN-
JE DELAVCEV KTL LJUBLJANA, ČUFARJEVA 16, TELEFON: 316 - 922 INT. 208